

DET KONGELIGE
MILJØVERNDEPARTEMENT

Ot.prp. nr. 66

(2006–2007)

Om lov om endringer i klimakvoteloven m.m.

*Tilråding fra Miljøverndepartementet av 25. mai 2007,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Stoltenberg II)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Regjeringen fremmer med dette forslag til klimakvotestystem for 2008–2012. Sammenlignet med kvotestystemet for 2005–2007 utvides kvoteplikten til nye sektorer, i tillegg til at det gis vesentlige endrede bestemmelser for tildelingen av kvoter. Kvotestystemet er et viktig element i Norges opplegg for å overholde Kyotoprotokollens forpliktelser.

Kvotestystemet som regjeringen foreslår for 2008–2012, vil ha en lavere samlet tildeling av vederlagsfrie kvoter enn EU-landene i forhold til totale utslipp fra de kvotepliktige virksomhetene, og tildelingsprinsipper som ikke i nevneverdig grad svekker den enkelte bedrifts motivasjon til å redusere utslipp. Dette kvotestystemet vil samtidig ta hensyn til situasjonen for eksisterende virksomhet, ved blant annet å hindre at kvotepliktige landbaserte virksomheter får en forverret finansiell situasjon. Regjeringen er prinsipielt tilhenger av å utvide kvotestystemet til transportsektoren. Dette lar seg imidlertid ikke gjøre innenfor rammen av kvotedirektivet. Regjeringen vil derfor utrede muligheten til å utforme et eget norsk kvotestystem for denne sektoren.

Regjeringen legger vekt på at kvotestystemet skal gi incentiver til utslippsreducerende tiltak, samtidig som det skal ta hensyn til utsatte virksomheter og distriktene. Samlet legges det opp til at Norge vil tildele vesentlig færre vederlagsfrie kvoter i forhold til behovet enn noe EU-land, om lag 30 prosent av fremskrevne utslipp i kvotepliktige sektorer.

Kvotepreisen vil gi alle kvotepliktige incentiver til å gjennomføre tiltak i Norge. For alle bedrifter som omfattes av kvotestystemet vil det være en kostnad knyttet til utslipp og dermed en gevinst å hente på å redusere dem. Det vil lønne seg for bedriftene å legge om til mer miljøvennlig teknologi. Omsettelige kvoter tildelt vederlagsfritt basert på historiske utslipp gir bedriftene incentiver til å redusere utslippene.

Regjeringen vil arbeide for at EUs kvotestystem skal baseres på at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter etter 2012. Norske kvotepliktige bedrifter kan derfor ikke basere seg på tildeling av vederlagsfrie kvoter etter 2012. Dette vil imidlertid måtte vurderes i lys av EUs politikk på området. For virksomhet som i kvoteperioden 2008–2012 får kvoter på grunnlag av den historiske tidsperioden 1998–2001, åpnes det etter 2012 uansett ikke for ny tildeling basert på prognoser eller andre historiske tidsperioder enn 1998–2001.

Et forslag til utforming av kvotestystemet for 2008–2012 har vært på høring, og det kom inn 71 uttalelser fra berørte virksomheter, deres organisasjoner, miljøorganisasjoner, offentlige etater og forskningsinstitusjoner.

Kvotestystemet vil i hovedsak omfatte energianlegg over 20 MW, raffinerier, mineralsk industri som produksjon av sement, kalk og leca og treforedling. I 2005–2007 er det ikke kvoteplikt for utslipp hvor det blir betalt CO₂-avgift. Dette unntaket kan ikke lenger opprettholdes når Norge implementerer EUs kvotedirektiv, hvilket innebærer at kvoteplikten fra og med 2008–2012 blir utvidet til også å

omfatte petroleumsektoren, treforedlingsindustrien og enkelte landbaserte energianlegg, slik at systemet vil omfatte mer enn 40 prosent av de norske utslippene av klimagasser. Regjeringen legger videre opp til å inkludere utslipp fra kunstgjødsel og anlegg for fangst og lagring av CO₂, som ikke har obligatorisk kvoteplikt i henhold til kvotedirektivet. Dette må godkjennes særskilt under EØS-avtalen. Regjeringen vil også vurdere å ta inn de deler av prosessindustrien som ikke har obligatorisk kvoteplikt, herunder aluminium, ferrolegeringer og kjemisk industri.

Landbasert næringsliv vil bli tildelt vederlagsfrie kvoter svarende til i gjennomsnitt 92 prosent av utslippene i 1998–2001, fordelt på 100 prosent av prosessutslippene og 87 prosent av energiutslippene. Det settes av en kvotereserve til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, og høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon. Samlet kvotemengde, herunder hvor mange kvoter som skal selges i det europeiske kvotemarkedet, og størrelsen på reserven, vil bli fastsatt på et senere tidspunkt og bli presentert i tildelingsplanen som skal godkjennes under EØS-avtalen. Tildelte kvoter vil ikke bli utdelt til virksomheter som er nedlagt i perioden for årene etter at nedleggelsen har funnet sted.

Reglene for de kvotepliktiges bruk av Kyoto-mekanismene vil være de samme som i EU når det gjelder typer prosjekter. På grunn av manglende avklaring med EU om innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen er det imidlertid uavklart om det i Norge må settes en tallfestet begrensning på bruken av antall kvoter fra de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen.

Samlet vil kvotesystemet og de justeringer som det legges opp til i CO₂-avgiften, ikke påføre norsk næringsliv vesentlig økte eller reduserte kostnader, men tildelingen kan gi konsekvenser for enkeltbedrifter. Statens inntekter og utgifter vil påvirkes av salg av kvoter og endringer i CO₂-avgiften.

Samtidig med at klimakvoteloven endres vil også klimakvoteforskriften bli revidert. Det legges opp til at klimakvoteforskriften sendes på høring sommeren 2007.

2 Bakgrunn

2.1 Bakgrunnen for lovforslaget

Lov om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) trådte i

kraft 1. januar 2005. Regulering ved hjelp av omsettbare kvoter ble da innført som et nytt virkemiddel i klimapolitikken for å begrense utslippene av klimagasser på en kostnadseffektiv måte. Den nærmere bakgrunnen for det norske kvotesystemet for 2005–2007 og omfanget av dette er behandlet i Ot.prp. nr. 13 (2004–2005) klimakvoteloven.

Det norske kvotesystemet for 2005–2007 var ment å være en innfasingsperiode før 2008–2012 hvor Norge har en utslippsforpliktelse under Kyoto-protokollen. Kvotesystemet skulle gi incentiver til utslippsreduksjoner i de sektorer som ble omfattet, samtidig som man fikk etablert nødvendige institusjoner og rutiner (overvåking og rapportering av utslipp, register, sanksjonsapparat mv.) for kvotehandel. Med unntak for omfangsbestemmelsen i klimakvoteloven § 3 er den eksisterende klimakvoteloven i all hovedsak en implementering av EUs kvotedirektiv.

Regjeringen legger opp til at Direktiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for klimagassutslipp i Det europeiske fellesskap og om endring av Rådets direktiv 96/61/EF (kvotedirektivet) på visse vilkår innlemmes i EØS-avtalen. Norge arbeider sammen med Island, Liechtenstein og EU-kommisjonen for å utforme en beslutning om hvordan denne innlemmelsen skal skje for EFTA/EØS-landene. En beslutning i EØS-komiteén om dette vil bli forelagt Stortinget for godkjenning på vanlig måte. Denne prosessen er nærmere omtalt i kapittel 2.5. Innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen gir føringer på utformingen av det norske kvotesystemet for 2008–2012 og senere perioder. Det innebærer at omfanget av dagens kvotesystem må utvides til å gjelde flere nye sektorer. Lovforslaget omfatter således endringer i klimakvoteloven om omfang av kvoteplikten og tildeling av kvoter for å tilpasse loven til forpliktelsene under Kyoto-protokollen i perioden 2008–2012 og til EUs kvotedirektiv. Det eksisterende kvotesystemet er i tillegg regulert gjennom klimakvoteforskriften fra 2005. Denne forskriften vil på et senere tidspunkt bli gjenstand for en separat høring og revisjon på bakgrunn av de endringer som gjøres i loven.

I henhold til EUs kvotedirektiv plikter Norge å legge frem en plan for statens tildeling av kvoter til kvotepliktig virksomhet for 2008–2012 (Nasjonal allokeringsplan «NAP»). Plikten til å legge frem en slik plan inntreffer etter nærmere angitte frister når EUs kvotedirektiv er tatt inn i EØS-avtalen. Planen må godkjennes i henhold til EØS-avtalens bestemmelser, se nærmere om dette i kapit-

tel 2.5. Den nasjonale allokeringssplanen vil være basert på de vedtatte endringene i klimakvoteloven.

Departementet sendte ut et høringsnotat 15. mars 2007 med forslag til endringer i loven med frist 16. april for kommentarer. Synspunkter fra høringsinstansene er reflektert i den videre teksten. En oppsummering av høringsuttalelsene er gitt i kapittel 2.7.2.

2.2 Norges utslippsforpliktelse under Kyotoprotokollen

2.2.1 Internasjonale rammer for norsk klimapolitikk

Det viktigste rammeverket for internasjonalt klimasamarbeid er FNs rammekonvensjon om klimaendringer fra 1992 (i kraft 1994) med Kyoto-protokollen fra 1997 (i kraft 2005). På det første Partsmøtet under Kyoto-protokollen i Montreal i desember 2005 ble det fulle regelverket for protokollen formelt besluttet. Dette var en viktig milepæl i det globale arbeidet for å motvirke menneskeskapte klimaendringer. Regjeringen vil arbeide aktivt for at en mer omfattende og ambisiøs klimavtale skal etterfølge Kyoto-protokollen.

Norge er etter Kyoto-protokollen forpliktet til å sørge for at de gjennomsnittlige årlige klimagassutslippene i forpliktelsesperioden 2008–2012 ikke er mer enn én prosent høyere enn i 1990. Dette tilsvarer 50,3 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. Kyoto-protokollen åpner for at partene, som supplement til nasjonale tiltak, kan bruke Kyoto-mekanismene til å oppfylle utslippsforpliktelsen. Kyoto-mekanismene består av handel med utslippskvoter, prosjektsamarbeid mellom industriland som har ratifisert protokollen (JI) og prosjektsamarbeid med utviklingsland (CDM). Landene kan altså slippe ut mer enn det nivået som er spesifisert i utslippsforpliktelsen, dersom overskridelsen av vår tildelte kvotemengde motsvares av ervervede kvoter fra andre land etter de regler som gjelder under Kyoto-mekanismene. Kyoto-avtalen legger således til rette for en kostnadseffektiv klimapolitikk på tvers av land og sektorer. Kyoto-mekanismene er nærmere beskrevet i blant annet St.meld. nr. 54 (2000–2001) Norsk klimapolitikk (klimameldingen), St.meld. nr. 15 (2001–2002) Tilleggsmelding til St.meld. nr. 54 Norsk klimapolitikk (Tilleggsmeldingen om klima), St.prp. nr. 49 (2001–2002) Om samtykke til ratifikasjon av Kyoto-protokollen og Ot.prp. nr. 13 (2004–2005) klimakvoteloven. Det vises også

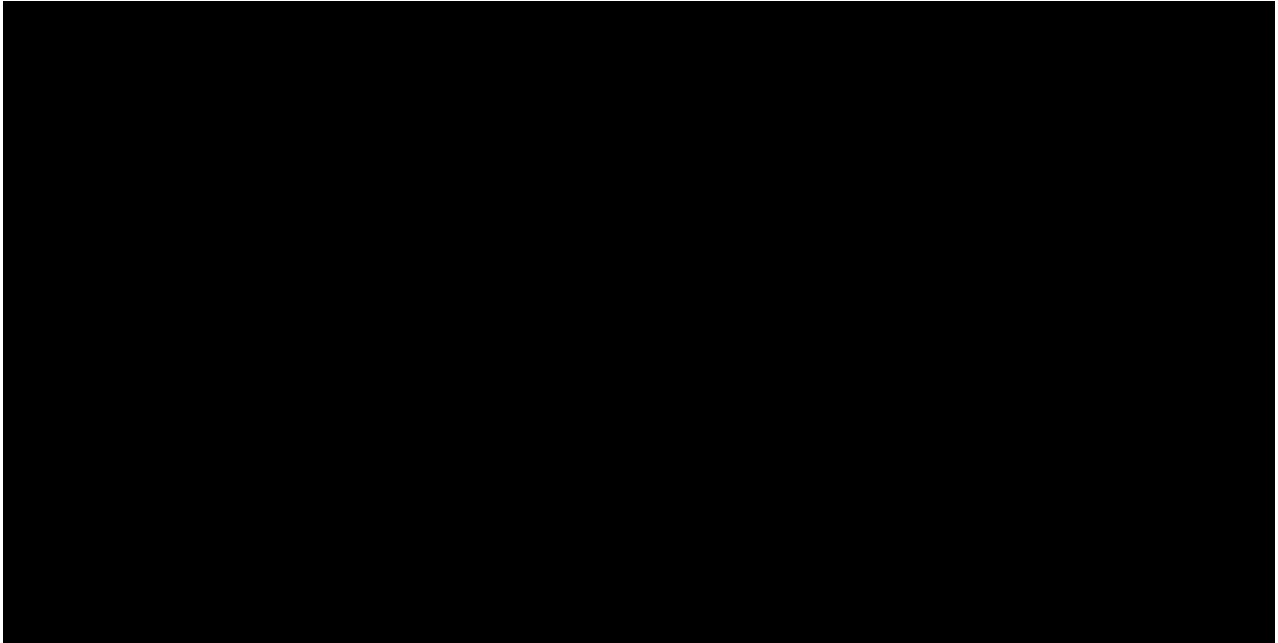
til omtalen av retningslinjer for statlig kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismene i Revidert nasjonalbudsjett 2007.

2.2.2 *Fremskrivninger av de norske klimagassutslippene for perioden 2008–2012*

De norske utslippene av klimagasser var 54,0 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i 2005 og 53,7 millioner tonn i 2006 (foreløpige tall). Fra 1990 til 2005 økte utslippene med om lag 8,5 prosent. Økningen skyldes at CO₂-utslippene har vokst med 23,9 prosent, noe som primært har skjedd som følge av kraftig aktivitetsvekst innen petroleumsvirksomhet, veitrafikk og skipsfart. Utslippene av de andre klimagassene er redusert med 26,8 prosent fra 1990 til 2005. Denne reduksjonen kan forklares hovedsakelig med kraftig fall i PFK-utslippene fra produksjon av aluminium og SF₆-utslippene fra produksjon av magnesium. For aluminium er reduksjonen kommet som resultat av teknologiforbedringer, mens det for magnesium er en kombinasjon av teknologiforbedringer, redusert aktivitet og etter hvert nedleggelse av produksjonen.

Utslippene i 2010 er anslått til 59,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter (jf. St.meld. nr. 1 (2006–2007) Nasjonalbudsjettet 2007). Figuren nedenfor viser fremskrevne klimagassutslipp for 2010 og 2020 fordelt på de ulike sektorene. Disse framskrivningene er basert på en videreføring av vedtatt og implementert politikk. Utslippene fra de virksomhetene som vil bli omfattet av kvotesystemet for perioden 2008–2012, utgjorde om lag 13 millioner tonn CO₂ i 1990, 19 millioner tonn CO₂ i 2005 og forventes å utgjøre 21–23 millioner tonn CO₂ i 2010. Differansen mellom fremskrivningene midtveis i forpliktelsesperioden og det nivået Norge gjennom Kyoto-protokollen har fått tildelt av kvoter, er om lag 9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter per år.

Det er anslått at de norske klimagassutslippene i 2010 ville blitt i størrelsesordenen 8,5–11,1 millioner tonn høyere enn nivået på om lag 59 millioner tonn CO₂-ekvivalenter dersom Norge ikke hadde gjennomført klimarelaterte virkemidler og tiltak siden 1990 (jf. Norges fjerde kommunikasjon under Klimakonvensjonen, se <http://unfccc.int/resource/docs/natc/nornc4.pdf>). Dette innebærer at klimagassutslippene i 2010 kunne blitt rundt 70 millioner tonn CO₂-ekvivalenter uten en aktiv klimapolitikk.

Figur 2.1 Utslipp av klimagasser fordelt på sektorer, 1990–2020. Totalt utslipp i 2010 og 2020 er i samsvar med fremskrivningene i nasjonalbudsjettet 2007.

Kilde: Statens forurensningstilsyn/Statistisk sentralbyrå/Finansdepartementet

2.3 Regjeringens politikk for å oppfylle utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen

2.3.1 Virkemiddelbruken overfor utslipp av klimagasser

Regjeringen legger opp til en bred tilnærming for å innfri Norges utslippsforpliktelse under Kyoto-protokollen. Forpliktelsen skal oppfylles gjennom en kombinasjon av nasjonale tiltak og bruk av Kyoto-mekanismene, der en betydelig del av utslippsreduksjonene skjer gjennom nasjonale tiltak, jf. St.prp. nr. 1 Tillegg nr. 1 (2005–2006) Om endring av St.prp. nr. 1 om statsbudsjettet 2006. Kvotesystemet utgjør en sentral del av regjeringens samlede politikk for å oppfylle forpliktelsene i Kyoto-avtalen sammen med avgifter, utslippskrav i medhold av forurensningsloven samt avtaler mellom myndighetene og industrien. Eksisterende virkemidler er mer utfyllende beskrevet blant annet i Norges fjerde nasjonale kommunikasjon under Klimakonvensjonen og i statsbudsjettet for 2007. En bredere presentasjon av virkemidler og tiltak fremover blir gitt i regjeringens klimamelding. Det vises også til omtalen av retningslinjer for statlig kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismene i Revidert nasjonalbudsjett 2007.

Regjeringen vil våren 2007 legge frem for Stortinget en melding om klimapolitikken, som blant

annet vil omhandle regjeringens langsiktige klimamål og sektorvise klimahandlingsplaner. Stortingets melding vil også være en første oppfølging av lavutslippsutvalgets anbefalinger. Lavutslippsutvalget som leverte sin innstilling 4. oktober 2006, har utredet hvordan Norge kan redusere sine utslipp av klimagasser fra dagens nivå til et nivå som er 50–80 prosent lavere enn det nivået som svarer til utslippsforpliktelsen under Kyoto-protokollen (én prosent høyere enn 1990-utslippene).

2.4 EUs kvotedirektiv

2.4.1 Nærmere om forholdet til EUs kvotedirektiv

EUs kvotedirektiv, direktiv 2003/87/EF av 13. oktober 2003 om en ordning for handel med kvoter for klimagassutslipp i Det europeiske fellesskap og om endring av Rådets direktiv 96/61/EF (kvotedirektivet) etablerte fra og med 2005 et system for kvotehandel med klimagasser i EU med formål å redusere EUs utslipp av klimagasser på en kostnadseffektiv måte. Direktivet med tilhørende rettsakter og annen informasjon, blant annet om tildelingsplaner og revisjonsprosess, kan finnes på hjemmesiden til DG Miljø: <http://ec.europa.eu/environment/climat/emission.htm>. I Ot.prp. nr. 13 (2004–2005) klimakvoteloven er det på side 32–36 redegjort nærmere for innhol-

det i EUs kvotedirektiv. Kvotedirektivet vil videre bli gjenstand for en nærmere behandling ved foreleggelsen til Stortinget om å innlemme dette i EØS-avtalen.

Da klimakvoteloven ble vedtatt, var det intensjonen at det norske kvotesystemet snarest mulig skulle kobles opp til EUs kvotesystem. Norge ønsket i utgangspunktet å gjøre dette ved en gjensidig anerkjennelse av hverandres kvoter i EUs og det norske kvotesystemet. EU-kommisjonen ønsker imidlertid at direktivet innlemmes i EØS-avtalen, blant annet på grunn av betydningen for det indre markedet. Regjeringen åpnet for en slik innlemmelse i mars 2006. Dette krever en beslutning i EØS-komiteén, hvor Island og Liechtenstein også må slutte seg til. Senere i 2006 åpnet disse landene for dette, og de arbeider nå sammen med Norge og Kommisjonen for å utforme de materielle og institusjonelle tilpasningene som EFTA/EØS-landene trenger. Bestemmelsene i gjeldende klimakvotelov med forskriften samsvarer på denne bakgrunn i all hovedsak med bestemmelsene i direktivet og tilhørende rettsakter, med unntak blant annet for bestemmelsen i § 3 om kvotesystemets omfang, se nærmere under kapittel 2.6.

I henhold til kvotedirektivet skal det settes en tallfestet begrensning på de kvotepliktige virksomhetenes bruk av kvoter fra de prosjektbaserte mekanismene Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Direktivet har imidlertid ingen begrensninger for et lands kvotepliktige bedrifters kjøp av kvoter utstedt fra andre EU-land for å innfri kvoteplikten. EU-kommisjonen kategoriserer kvotesystemet som et nasjonalt virkemiddel. EU ønsker å bidra til å etterleve Kyoto-protokollens krav om supplementaritet blant annet ved å begrense bruken av de prosjektbaserte mekanismene, mens det ikke kan settes tilsvarende begrensninger for bruk av kvoter fra andre EU-land. For Norges del legges det til grunn at ethvert kjøp av kvoter fra andre land vil innebære bruk av Kyoto-mekanismene, uansett om det er kvoter utstedt i EUs kvotesystem eller gjennom de prosjektbaserte mekanismene. Spørsmålet om supplementaritet er knyttet til Kyoto-protokollen. EU-kommisjonen ønsker imidlertid i utgangspunktet at Norge skal gjennomføre de samme reglene i sitt kvotesystem som EU-landene, og det er ennå ikke avklart om Norge vil bli bundet av denne bestemmelsen, se kapittel 2.5. Kommisjonen har i de nasjonale allokeringssplanene for 2008–2012 redusert flere av landenes forslag til tak på bruken av disse mekanismene og

har ofte lagt seg på et tak i størrelsesorden ti prosent av den samlede kvotemengden.

2.4.2 Tildeling av kvoter i EU for perioden 2008–2012

Gjennom en streng vurdering av EU-landenes nasjonale kvotetildelingsplaner vil det i praksis være EU-kommisjonen som fastsetter det totale kvotetaket i EUs kvotesystem for perioden 2008–2012. Medio mai 2007 har EU-kommisjonen vurdert tildelingsplanene til 21 av EUs medlemsland. Kun tre av landene, Storbritannia, Frankrike og Slovenia, har fått godkjent kvotetaket uten krav om reduksjoner. Totalt har EU-kommisjonen krevd en reduksjon av den samlede kvotemengden på over 180 millioner tonn per år, tilsvarende et kutt på ni prosent sammenlignet med det landene foreslo i sine tildelingsplaner. Kommisjonen har også redusert potensialet for bruk av kvoter fra CDM/JI-prosjekter i EUs kvotesystem med om lag 70 millioner tonn per år.

Samtidig som kvotetaket og grensen for bruk av CDM/JI-kvoter blir satt på EU-nivå, har medlemslandene stor frihet til å utforme nasjonale regler for tildelingen av kvoter på installasjonsnivå. Også regler for behandling av nye installasjoner, nedleggelse og auksjonering av kvoter blir i stor grad bestemt på nasjonalt nivå innenfor de generelle reglene som følger av kvotedirektivet og av annen EU-rett, så som reglene om statsstøtte. Det er her betydelige forskjeller mellom EU-landene.

Når det gjelder tildelingen av kvoter på installasjonsnivå, er hovedtrenden i EU at tildelingen skjer med utgangspunkt i historiske utslipp i utvalgte referanseår («grandfathering»), ofte i kombinasjon med elementer av projeksjoner og/eller normtildeling («benchmarks»). Ved bruk av «grandfathering» er referanseperioden typisk tre eller flere år i perioden 1996–2005. I Sverige, Danmark og Finland er tildelingen på installasjonsnivå basert på historiske utslipp, mens tildelingsprosenten varierer mellom landene og mellom sektorer i hvert land. Tyskland, Spania, Ungarn og Storbritannia er eksempler på land som har et betydelig innslag av normtildeling, dvs. tildeling av kvoter basert på best tilgjengelig teknologi, hovedsakelig i energisektoren.

Alle EU-land har satt av en reserve for nye installasjoner i sine tildelingsplaner. Reserven skal dekke både nyetableringer og utvidelser av eksisterende installasjoner. I gjennomsnitt utgjør reservene om lag seks prosent av den totale allokering

gen. De fleste land har reserver som er tilgjengelige for alle installasjoner. Hvis reserven tar slutt før periodens utløp, må nye installasjoner som regel kjøpe kvotene de trenger i markedet. Noen land legger også opp til å kjøpe kvoter for å fylle opp reserven hvis den tømmes i løpet av perioden.

Det er ti av EU-landene som har satt av kvoter til salg i perioden 2008–2012. Totalt sett utgjør dette om lag 38 millioner tonn per år, mindre enn to prosent av den samlede kvotemengden. De fleste av disse landene vil holde åpne auksjoner hvor alle som har en konto i et EU-register, kan delta. Det viktigste unntaket er Italia som ønsker å selge den største delen av kvotene i auksjoner hvor kun nasjonale kullkraftverk kan delta, noe EU-kommisjonen ikke utelukker kan innebære utilbørlig forskjellsbehandling. Noen land vurderer også å selge kvoter direkte inn i markedet, for eksempel gjennom meglere.

2.5 Norge og EUs kvotedirektiv

De prinsippene for tildeling av vederlagsfrie kvoter som er foreslått i kapittel 3.2, bygger på at Norge i forhandlingene om tilpasninger til kvotedirektivet får unntak fra artikkel 10 som begrenser salg av kvoter til maksimalt ti prosent av den samlede kvotemengden i 2008–2012. Norge arbeider også for at vi ikke skal bli bundet av kravet om å begrense bruk av de prosjektbaserte mekanismene Felles gjennomføring (JI) og Den grønne utviklingsmekanismen (CDM). Dersom man ikke får unntak fra bestemmelsen om tak på bruk av mekanismene, vil regjeringen i kvoteforskriften komme tilbake til hvordan en slik begrensning skal gjennomføres. Det åpnes eventuelt for en differensiering basert på hvor stor mengde vederlagsfrie kvoter den enkelte installasjon er tildelt. Det arbeides for øvrig også med tilpasninger knyttet til Island og Liechtensteins spesielle forhold. Frister og prosedyrer som er beskrevet i direktivet må også tilpasses det forholdet at direktivet ikke kan bli formelt innlemmet i EØS-avtalen før tidligst høsten 2007.

Det har også vist seg å være krevende å utforme en institusjonell struktur og avklare ansvarsforhold og kompetanse når det gjelder behandling av tildelingsplaner og andre spørsmål innenfor EFTA-pillaren, i og med at det der ikke finnes noen institusjon som fullt ut har de samme funksjoner som Kommisjonen har i EU.

I sine høringsuttalelser er Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri skeptiske til myndighetenes tilpasningsforhandlinger med

EU, og mener at dette har forsinket prosessen med tilknytning til EUs kvotesystem. Til dette vil departementet bemerke at de pågående tilpasningsforhandlingene med EU er sentrale for både regjeringens ambisjoner for kvotesystemet for 2008–2012, og av hensyn til grunnleggende kompetansespørsmål knyttet til EØS-avtalen. Det skal videre bemerkes at prosessen overfor EU på dette punkt har tatt tid, blant annet på grunn av at EU-kommisjonen har hatt en stor arbeidsbelastning med godkjennelsesprosedyren for de nasjonale allokeringssplanene for medlemslandene, i tillegg til at de øvrige EFTA-landene har hatt innspill i forbindelse med disse forhandlingene.

En beslutning i EØS-komiteén om innlemmelse av kvotedirektivet i EØS-avtalen kan tidligst finne sted i juli 2007. Etter at en slik beslutning er fattet, vil regjeringen fremme en sak for Stortinget på vanlig måte. Beslutningen vil kunne tre i kraft når Stortinget har samtykket, hvilket forventes å kunne skje i høstsesjonen 2007.

Kvotedirektivet krever at landene legger frem en tildelingsplan for godkjenning. Denne planen blir kommentert av medlemslandene og godkjent med eventuelle endringer av Kommisjonen. Det forventes at EFTAs overvåkingsorgan (ESA) vil få en rolle i å godkjenne tildelingsplaner og søknader om inkludering av andre virksomheter og gasser i kvotesystemet for EFTA-landene etter de regler som gjelder under EØS-avtalen, herunder i samsvar med reglene om offentlig støtte. Elementene i Norges tildelingsplan er i hovedsak presentert i denne proposisjonen.

2.6 Erfaringer med det norske kvotesystemet for 2005–2007

Den norske klimakvoteloven og utformingen av det norske kvotesystemet for 2005–2007 ligger nært opp til EUs kvotesystem, både når det gjelder omfang av kilder og gasser som har kvoteplikt og andre mer tekniske elementer. Det eksisterende kvotesystemet omfatter de samme utslippene av CO₂ som EUs kvotedirektiv, med unntak for utslipp som allerede er dekket av CO₂-avgift. Energianleggene på kontinentalsokkelen, treforedlingsindustrien og andre større energianlegg på land som betaler CO₂-avgift, er derfor ikke kvotepliktige i Norge i perioden 2005–2007.

Kvotesystemet for 2005–2007 omfatter således utslipp av CO₂ fra energianlegg som ikke betaler CO₂-avgift (blant annet fra bedrifter innen bransjene ilandføring av olje og gass, gassraffinerer, petrokjemi og gasskraftverk), oljeraffinerier,

koksverk, jern- og stålprodusenter og produsenter av sement, kalk, glass, glassfiber og keramiske produkter. Ved vedtakelsen av klimakvoteloven ble det imidlertid lagt opp til at CO₂-utslippene fra energianlegget på Snøhvit skulle betale CO₂-avgift istedenfor å ha kvoteplikt i 2005–2007. Utslipp fra kvotepliktige virksomheter i 2005 utgjorde om lag 13 prosent av Norges samlede CO₂-utslipp i 2004, og om lag 10 prosent av Norges samlede utslipp av klimagasser i 2004. Det forventes at andelen av samlede klimagassutslipp som omfattes av kvotesystemet øker til nærmere 15 prosent i 2007.

Kvotene for perioden 2005–2007 ble tildelt vederlagsfritt til de kvotepliktige. Hovedregelen for tildelingen var at bedriftene skulle tildeles kvoter tilsvarende 95 prosent av sine gjennomsnittlige utslipp i årene 1998–2001, eller 95 prosent av et anslått behov for perioden (blant annet ved å ta i bruk beste tilgjengelige teknikker) for de bedriftene hvor art eller omfang av virksomheten var vesentlig endret etter 2001. Dette førte til en tildeling på gjennomsnittlig 91 prosent av de utslippene bedriftene la til grunn i sine søknader. I praksis ble 46 av 51 tildelingsvedtak basert på unntaksreglene om tildeling på grunnlag av prognoser. I henhold til klimakvoteloven traff forurensningsmyndigheten ved oppstart av perioden vedtak om det antallet kvoter som tildeles hver enkelt kvotepliktig for hele perioden 2005–2007. Det foretas imidlertid en årlig utdeling av de tildelte kvotene.

Det ble i Ot.prp. nr. 13 (2004–2005) vist til at kvotesystemet for 2005–2007 er en prøvefase og det kunne bli behov for å endre systemet på flere områder basert på erfaringene med dette og utviklingen av kvotesystemet i EU. Etablering av et kvotesystem har gitt et viktig og langsiktig signal om at det er en pris knyttet til klimagassutslipp. Gjennom å ha utviklet og prøvet ut de mer «tekniske» elementene knyttet til et kvotesystem som rapporteringsrutiner, kontroll mv., har både myndigheter og kvotepliktige bedrifter også fått praktisk erfaring med systemet.

I 2005 fikk 51 bedrifter utslippstillatelse for kvotepliktige utslipp av CO₂. 32 bedrifter rapporterte kvotepliktige utslipp til Statens forurensningstilsyn i 2005 og 35 i 2006. De bedriftene med utslippstillatelse som ikke hadde kvotepliktige utslipp i 2005 og 2006, er enten ikke etablert ennå, eller de anvendte kun brenslere som ikke fører til kvotepliktige utslipp, typisk mineralolje som det betales CO₂-avgift for. Rapporteringsordningen og Statens forurensningstilsyns kontroll av utslip-

pene har fungert bra og gitt et godt grunnlag for innlevering av kvoter. Flere virksomheter må imidlertid regne med å gjennomføre tiltak for å redusere usikkerheten i kartleggingen av sine kvotepliktige utslipp, for eksempel å installere nytt måleutstyr. Innlevering av kvoter har også funnet sted i samsvar med fristen 1. mai. Det har således ikke vært forhold som har gjort det nødvendig å bruke sanksjonsapparatet i klimakvoteloven.

En rekke bedrifter søkte om kvoter på grunnlag av planer om oppstart og/eller overgang fra olje til gass i perioden 2005–2007. Den årlige utdeling av kvotene til bedriftenes konti er avhengig av at bedriftene kan sannsynliggjøre at en slik overgang faktisk vil finne sted. I den første delen av perioden var gassprisen relativt høy, og dette har bidratt til å gjøre en slik overgang mindre aktuell. I alt har 18 bedrifter fått endret sin utslippstillatelse av Statens forurensningstilsyn etter oppgjøret for 2005 fordi disse har rapportert at de ikke vil gjennomføre en overgang til gass som planlagt. Fra 2008 legges det opp til at utslipp også fra bruk av olje inkluderes i kvotesystemet. Det vil da ikke lenger være usikkerhet omkring kvoteplikt på grunnlag av valg av fossil energibærer. Bedriftene vil også stå overfor et mer kostnadseffektivt system siden prisen på utslipp av CO₂ vil være uavhengig av valg av energibærer.

Norge har ikke hatt et operativt elektronisk kvoteregister så langt i 2005–2007. Dette skyldes at det norske kvotesystemet ikke har vært koblet til EUs kvotesystem, og EU-kommisjonen har derfor ikke villet godkjenne det norske kvoteregistret for oppkobling mot EUs kvoteregistre. Norge har imidlertid anskaffet et registersystem som er utviklet i Storbritannia, og som brukes av en rekke europeiske land. Statens forurensningstilsyn er klar til å sette dette i funksjon når koblingen til det europeiske systemet er etablert. Dette registeret vil også oppfylle tekniske og funksjonelle krav til registeret under Kyotoprotokollen.

2.7 Høringen av regjeringens forslag til kvotesystem for 2008–2012

2.7.1 Høringsinstansene

Miljøverndepartementet sendte 15. mars 2007 et notat med forslag til kvotesystem for 2008–2012 og utkast til endring av klimakvoteloven på høring. Høringsnotatet ble dessuten lagt ut til allmenn høring på Miljøverndepartementets nettsider. Høringsfristen ble satt til 16. april 2007. Adressatene for høringen følger som vedlegg.

Det kom inn 71 høringsuttalelser. Følgende instanser har avgitt realitetsmerknader til høringsnotatet:

Finansdepartementet
 Fornyings- og administrasjonsdepartementet
 Nærings- og handelsdepartementet
 Havforskningsinstituttet
 Konkurransetilsynet
 Norsk Petroleumsinstitutt
 Statistisk sentralbyrå
 Aust-Agder fylkeskommune
 Vest-Agder fylkeskommune
 Avinor AS
 Enova SF
 Statkraft AS
 Cicero
 Bellona
 Framtiden i våre hender
 Greenpeace
 Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom
 WWF-Norge
 Zero
 Energibedriftenes Landsforening
 Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)
 NHO Luftfart
 Norsk Industri
 Norsk Naturgassforening og Norsk gassforum
 Norsk Fjernvarme
 Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 Oljeindustriens Landsforening
 Sparebankforeningen i Norge
 Akademikerne (Naturviterne)
 Landsorganisasjonen i Norge (LO)
 Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
 Avfall Norge
 BKK Produksjon AS
 Borregaard
 Gassco AS
 Hydro Polymers AS og Noretyl AS
 Industri Energi
 Kronos Titan AS
 Lyse Energi AS
 Maxit Leca Rælingen
 Naturkraft AS
 Norcem A/S
 Nordkalk Oyj Abp
 NorFraKalk AS
 Norsk Hydro ASA
 Norsk Spesialolje AS
 Orkla Exolon AS
 Statoil ASA
 Verdalskalk A/S
 Yara International ASA

2.7.2 Generelle synspunkter fra høringsrunden

Det generelle inntrykket fra høringsrunden er at tilnærmet samtlige høringsinstanser, herunder representantene for miljøbevegelsen, er positive til regjeringens beslutning om å innta EUs kvotedirektiv i EØS-avtalen, og til bruk av kvoter som virkemiddel i klimapolitikken. En rekke høringsuttalelser gir videre uttrykk for at kvotesystemet bør utvides til å gjelde flere sektorer, og da særlig transportsektoren. Det uttales imidlertid at Norge i hovedsak bør følge hva EU gjør på dette området, og ikke etablere egne regimer på siden av dette. Deler av miljøbevegelsen understreker viktigheten av å bruke forurensningsloven i tillegg til kvotesystemet. Cicero peker på nødvendigheten av å opprettholde et system med avgifter parallelt med kvotesystemet, da et kvotesystem ikke alltid vil gi tilstrekkelige incentivvirkninger til å iverksette utslippsreduksjoner. For øvrig vises til behandlingen av høringsinstansenes synspunkter på omfanget av kvotesystemet for 2008–2012 under kapittel 3.

Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri uttrykker seg kritisk til myndighetenes tilpasningsforhandlinger med EU. Det vises til at norske bedrifter ikke har fått tatt del i EUs prøvehandel i perioden 2005–2007, og at Norge er svært forsinket i arbeidet med å få på plass et kvotesystem fra 1. januar 2008. Det vises til at dette blant annet skyldes at Norge gjennom særlige tilpasninger har ønsket å få handlefrihet i forhold til direktivet på områder som ikke kan aksepteres av EU, og at man nå må legge seg så tett som mulig opp til EUs kvotedirektiv og praktiseringen av dette.

Fra flere av høringsinstansene, herunder Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri, er det vist til at lovtkastet legger opp til en for utstrakt bruk av forskriftshjemler.

2.7.3 Merknader vedrørende metoden for tildeling av vederlagsfrie kvoter

Næringslivets Hovedorganisasjon, Norsk Industri, Oljeindustriens Landsforening og Energibedriftenes Landsforening ønsker generelt en mer harmonisert tildeling av vederlagsfrie kvoter med EU. Særlig gjelder dette etablering av en reserve for alle nykommere, ikke bare produksjon av gasskraft. Også Landsorganisasjonen i Norge mener at det bør tildeles vederlagsfrie kvoter til ny og utvidet virksomhet utover gasskraftverk. Både Næringslivets Hovedorganisasjon, Energi-

bedriftenes Landsforening og Statoil mener at det i høringsnotatet legges opp til et unødvendig stort kvoteoverskudd på 6 millioner tonn per år, og at det derfor er rom for å tildele vederlagsfrie kvoter til ny og utvidet virksomhet i prosessindustrien og flere kvoter til gasskraftverk, enn hva det legges opp til.

Norsk Industri foreslår å avsette vederlagsfrie kvoter til miljøvennlige kapasitetsutvidelser og nyetableringer over en viss terskel for perioden 2008–2012. Høringsuttalelsene til Næringslivets Hovedorganisasjon, Norsk Industri og Oljeindustriens Landsforening er generelt opptatt av at konkurranseutsatt virksomhet ikke svekkes vis-à-vis konkurrenter i EU, og at kvotepliktige virksomheter gis forutsigbare rammevilkår på lengre sikt. Det understrekes at det norske kvotesystemet bør være likt EUs også etter 2012, og at myndighetene ikke nå bør si noe om at det ikke skal tildeles vederlagsfrie kvoter i Norge etter 2012. Både Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri foreslår at mengden vederlagsfrie kvoter økes til 10 millioner tonn og støtter forslaget om fritak fra CO₂-avgift for kvotepliktig fastlandsindustri. Begge støtter at offshore-næringen ikke tildeles vederlagsfrie kvoter. Oljeindustriens Landsforening mener at differansen mellom CO₂-avgiften offshore og kvotepris skal plasseres inn i et klimatiltaksfond.

Norsk Industri etterlyser avbøtende tiltak for karbontillegget i kraftprisen som følge av kvotehandelen og mener kraftprisøkningen som følger av industrikraftavtalenes utløp, ikke er bærekraftig for prosessindustrien. Landsorganisasjonen i Norge slutter seg til dette synspunktet og mener økt avskrivningssats og innføring av investeringsstøtte til klimareduserende teknologi/utstyr bør ses i sammenheng med innføringen av kvotesystemet. Fagforbundet Industri Energi mener at regjeringen ikke nå må binde seg i forhold til kvotetildelingen post 2012. På grunn av økte kraftpriser forårsaket av det europeiske kvotesystemet uttales det bekymring for norsk og europeisk prosessindustri.

En rekke enkeltbedrifter gir uttrykk for et tilsvarende syn på den foreslåtte tildelingsmåten for vederlagsfrie kvoter som Næringslivets Hovedorganisasjon og Norsk Industri. Det vises til at man har hatt forventinger om å bli behandlet på samme måte som bedrifter i EU, jf. det norske kvotesystemet for 2005–2007. Enkelte bedrifter, herunder Gassco Kårstø, Maxit Leca Rælingen, Verdalskalk as og NorFraKalk, uttaler at et system hvor det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter for

utvidelser og nyetableringer etter 2002, vil påføre virksomhetene betydelige merkostnader i forhold til konkurrerende virksomhet i EU, noe som vil kunne få betydning for muligheten for videre drift i Norge.

En samlet miljøbevegelse, med unntak av Bellona, mener at alle kvotene bør selges. Bellona viser til at det ikke er noen forskjell på incentivene for utslippsreduksjoner hvorvidt kvotene selges eller gis ut gratis, og at det å gjøre noe annet enn EU åpner for såkalt karbonlekkasje. Miljøbevegelsen stiller seg positivt til at det gis kvoter på historisk grunnlag dersom det skal gis vederlagsfrie kvoter. Bellona ønsker at det opprettes en kvote-reserve for enkelte bransjer basert på benchmarking, slik at en sementering av eksisterende bedriftsstruktur unngås.

Også Cicero og Statistisk sentralbyrå uttaler seg skeptisk til tildeling av vederlagsfrie kvoter. Statistisk sentralbyrå mener likevel at det foreslåtte systemet vil være mer effektivt enn dagens norske system. De mener en svakhet med det nåværende systemet er at nye bedrifter får tildelt kvoter, og at eksisterende bedrifter kan få tildelt flere kvoter ved økt aktivitet. En slik regel gjør ifølge Statistisk sentralbyrå at CO₂-prisen ikke tas skikkelig hensyn til i investeringsbeslutningene. Investeringsbeslutningene påvirker i sterk grad den langsiktige utslippsutviklingen i økonomien. Statistisk sentralbyrå er videre positiv til signalene om at det ikke kan forventes at det vil bli tildelt vederlagsfrie kvoter etter 2012, fordi det motsatte kan forhindre fornuftig omstilling og at en vesentlig forskjellsbehandling mellom ny og gammel virksomhet er vanskelig å forsvare over tid.

2.7.4 Etableringen av en kvotereseerve til nye gasskraftverk som skal basere seg på fangst og lagring av CO₂ og høyeffektive kraftvarmeverk

Næringslivets Hovedorganisasjon, Energibedriftenes Landsforening, Naturkraft, Norsk Naturgassforening og Statoil uttaler at gasskraftverk i Norge må få samme rammebetingelser som i resten av Europa. Ellers vil nye investeringer i slike kraftverk bli negativt påvirket, og det vises til den vanskelige kraftsituasjonen i Norge. Regjeringens forslag vil kunne føre til at kapasitetsøkningen kommer i andre enden av gass- og kraftforbindelsen med Tyskland og Nederland. Dette vil ikke bedre miljøet, men føre til økt import og mindre verdiskaping for Norge. Næringslivets Hovedorganisasjon mener at det også bør avsettes kvo-

ter til gasskraftverk som skal rense CO₂ for å gjøre systemet robust i forhold til mulige forsinkelser i ferdigstillingen av renseanlegget. Energi-bedriftenes Landsforening mener at det ikke bør stilles krav om rensing for å kunne få kvoter fra gasskraftverkreserven siden de totale utslippene allerede er gitt for perioden. Statkraft mener det bør settes av tilstrekkelig med kvoter for ny kraftproduksjon og miljøvennlig omlegging i årene fremover. De peker på et betydelig potensial i varmeproduksjon hvor fyringsolje kan erstattes med fjernvarme med lavere klimagassutslipp. Statkraft ønsker at tildeling til gasskraft baseres på beste tilgjengelig teknologi (BAT).

En tilnærmet samlet miljøbevegelse er negativ til en kvoterreserve til gasskraftverk og mener at disse ikke bør tildeles vederlagsfrie kvoter. Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom mener at en eventuell kvoterreserve til gasskraftverk kan brukes for å premiere implementering av CO₂-håndtering. Overskudd fra kvoterreserven må slettes, ikke selges. Statistisk sentralbyrå stiller seg kritisk til en spesialbehandling av nye gasskraftverk og mener at dersom disse ikke er lønnsomme uten vederlagsfrie kvoter, er det sannsynlig at produksjonen ikke er samfunnsøkonomisk lønnsom.

2.7.5 Øvrige merknader

En samlet miljøbevegelse mener at det må stilles kvalitetskrav til bruk av kvoter fra CDM. Kjøp av «hot air» fra Russland og Øst-Europa må unngås. Greenpeace mener CO₂-fangst fra kullkraftverk i Kina ikke er akseptabelt som CDM-prosjekt. Bellona er skeptisk til at petroleumssektoren skal dekke en så stor del av det norske kvoteunderskuddet, da det innebærer at staten mister kontroll over hvilke kvoter som brukes til oppfylling av utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen, jf. varierende kvalitet på CDM-prosjekter. Norges Naturvernforbund og Natur og Ungdom vil ha et tak på ti prosent på installasjonsnivå for bruk av CDM/JI i oppgjør for kvoteplikten.

Oljeindustriens Landsforening og Statoil ASA mener det ikke bør settes begrensninger på bedriftenes bruk av Kyoto-mekanismene. Dette gjelder særlig i forhold til petroleumsvirksomheten. Oljeindustriens Landsforening mener at de kvotepliktige bør kunne spare kreditter til en etterfølgende forpliktelsesperiode.

Norsk Fjernvarme viser til at fra 2008 vil utslipp fra forbrenning av avfall prises høyere enn fossilt brensel som olje og gass. Dette er dårlig

miljøpolitikk, og det bør legges opp til en ordning som gir incitament til energigjenvinning.

Enova viser til at kvotesystemet vil medføre en overgang til bruk av elektrisitet. Det er derfor viktig at systemet følges opp med økt fokus og informasjon om alternativ energi, så som biobrensel, bruk av varmepumper med mer.

2.7.6 Departementets vurderinger

Departementet bemerker at det kun er enkelte høringsinstanser som uttaler seg kritisk til bruk av kvoter, og at de aller fleste stiller seg positive til kvoter som virkemiddel i klimapolitikken. Det samme gjelder for Norges tilknytning til EUs kvotesystem. Et overveiende flertall av høringsinstansene er videre tilhengere av en utvidelse av kvotesystemet til flere sektorer, og da særlig til samferdselssektoren. Enkelte gir imidlertid uttrykk for at Norge her bør følge den samme planen som EU, og at det ikke bør utvikles særnorske tiltak på dette området.

Det bemerkes videre at et stort antall høringsinstanser er av det prinsipielle syn at kvoter ikke bør tildeles de kvotepliktige vederlagsfritt. Det store flertall av uttalelser på dette punkt mener likevel at Norge må følge praksisen i EU.

Departementet ønsker å fastholde den metode for tildeling av vederlagsfrie kvoter basert på historiske utslipp som ble foreslått i høringsbrevet. Generelt vil vederlagsfrie kvoter bidra til å gjøre forurensende industri mer lønnsom enn om den måtte betale for kvotene. Det er viktig at nye virksomheter tar høyde for kostnadene knyttet til utslippene i sine investeringsbeslutninger. Departementet er uenig i at dette vil hindre videreutvikling av norsk industri og motvirke nødvendige omstillinger. En kostnad knyttet til utslippene av klimagasser vil gi incentiver til en mer bærekraftig næringsstruktur.

Departementet er av den oppfatning at det systemet for tildeling av kvoter for 2008–2012 som her foreslås, utgjør enn riktig balanse mellom hensynene til situasjonen for eksisterende virksomheter, slik at deres finansielle situasjon ikke forverres nevneverdig, og kvotesystemets rolle som klimavirkemiddel. Det foreslåtte systemet utgjør også en balansert overgang i forhold til regjeringens målsetting om at det ikke skal tildeles slike kvoter i EU-systemet etter 2012. Det skal videre bemerkes at de høringsinstansene som har uttalt seg negativt til forslaget, i hovedsak uttaler seg prinsipielt mot at Norge har andre tildelingsregler for kvoter enn EU. Det er bare et fåtall

bedrifter som eksplisitt viser til at den aktuelle tildelingsmetoden vil påføre dem en vesentlig kvote-kostnad sammenlignet med situasjonen for deres konkurrenter i EU.

Flere høringsinstanser uttaler seg kritisk til at klimakvoteloven i stor utstrekning er en fullmaktslov. Dette er blant annet en følge av at en rekke forhold til EUs kvotedirektiv ennå ikke er avklart, og at en lovendring ikke kunne avvente dette dersom kvotesystemet skal være på plass fra 1. januar 2008. En annen årsak er at det området som reguleres i loven gjennomgående er av svært teknisk karakter, for eksempel måling og kontroll av den kvotepliktiges utslippsregnskap. Her vil det kunne være behov for å gi mer utfyllende bestemmelser gjennom forskrift. Det skal videre bemerkes at de aktuelle forskriftshjemlene også gjaldt for kvotesystemet 2005–2007, og at forslaget til lovendringer i liten grad utvider disse. Departementet er ikke kjent med at dette har skapt prinsipielle eller praktiske problemer og har et klart inntrykk av at samarbeidet mellom næringslivet og forurensningsmyndighetene ved innføringen av kvotesystemet har fungert godt. Det legges videre opp til at det settes av god tid til høring og dialog med de berørte partene før fastsettelsen av forskrifter.

3 Regjeringens forslag

3.1 Omfanget av det norske kvotesystemet for 2008–2012

3.1.1 Utslipp som vil bli omfattet av det norske klimakvotesystemet på grunnlag av EUs kvotedirektiv

Det norske kvotesystemet fra 2008 vil omfatte utslipp av CO₂ som får obligatorisk kvoteplikt i henhold til EUs kvotedirektiv. Disse virksomhetene listes opp i direktivets Annex 1, og er videre avgrenset i Kommisjonens retningslinjer for tildelingsplanene. Fra 2005 omfattet kvoteplikten i Norge energianlegg over 20 MW, mineralsk industri som produksjon av sement, kalk og leca, oljeraffinerier, ilandføringsterminaler og gassraffinerier. I tillegg til sektorene som er omfattet av dagens kvotesystem, vil også stasjonær forbrenning, inklusive fakling på kontinentalsokkelen (herunder på flyttbare innretninger for petroleumsvirksomhet), det meste av treforedlingsindustrien (som bransje) og bruk av mineralolje i energianlegg over 20 MW få kvoteplikt. Dette er utslipp som i dag er ilagt CO₂-avgift, og som av

den grunn er unntatt fra det eksisterende kvotesystemet. Kvotesystemet fra 2008 vil dermed omfatte minst 40 prosent av de nasjonale utslippene av klimagasser, dvs. en vesentlig større andel av utslippene enn dagens kvotesystem.

En tentativ oversikt over hvilke norske bedrifter som basert på EUs kvotesystem vil bli omfattet av kvoteplikten for 2008–2012 følger som vedlegg. Oversikten er basert på den informasjon forurensningsmyndighetene per i dag sitter inne med. Det er derfor viktig å være oppmerksom på at dette ikke på noen måte er ment å være en uttømmende liste over hvilke bedrifter som vil få kvoteplikt, og at ansvaret for å avklare dette påligger den enkelte bedrift. Forurensningsmyndighetene vil selvfølgelig bidra ved behov for avklaringer på dette punkt.

3.1.2 Vurdering av om det bør inntas andre installasjoner og klimagasser enn de som omfattes av EUs kvotedirektiv i det norske kvotesystemet for 2008–2012

EUs kvotehandelsdirektiv åpner for at Norge kan inkludere i kvotesystemet andre sektorer og gasser (herunder lystgass, metan og fluorforbindelser) som ikke omfattes av EUs obligatoriske kvotesystem. Det antas å være betydelige muligheter for utslippsreducerende tiltak innen slike sektorer. Regjeringen vil arbeide videre for å søke å utløse disse tiltakene. I henhold til kvotedirektivet er det en særskilt prosedyre for å ta inn andre installasjoner enn de som omfattes av EUs kvotedirektiv. Dette innebærer at godkjenning av opplegg for kvoteplikt, tildeling og overvåking/rapportering av utslipp ikke trenger å finne sted samtidig som godkjenningen av tildelingsplanen, men kan skje senere. Allerede fra 2005 har enkelte medlemsland i EU inkludert i sine kvotesystem anlegg som driver virksomhet som omfattes av direktivet, men som ikke oppfyller direktivets krav med hensyn til kapasitet. Dette har vært gjort blant annet innenfor energisektoren i Finland og Sverige for å sikre sammenfallende konkurransevilkår innad i energisektoren. For 2008–2012 har videre Frankrike og Nederland varslet at de ønsker å inkludere utslipp fra kunstgjødselproduksjon, som består av lystgass og CO₂, i sine kvotesystemer. Kvoteutvalget vurderte i sin tid store industrielle punktkilder som blant annet aluminiumsindustrien, ferrolegeringsindustrien og kjemisk industri som teknisk godt egnet for inkludering i et kvotesystem (NOU 2000:1 Et kvotesystem for klimagasser). Usikkerhet i anslag på

utslipp av andre gasser ble ikke i seg selv vurdert som diskvalifiserende for kvoteplikt. Disse gasene er uansett inkludert i utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen, og usikkerheten må og kan håndteres der.

Noen av de sektorene som forutsettes å ha et reduksjonspotensial, er i dag underlagt andre virkemidler enn kvoteplikt. For deler av industrien er reguleringen av utslippene i dag basert på ulike typer avtaler mellom myndighetene og industrien. Aktuelle virkemidler overfor disse sektorene kan være bruk av avgifter, fastsettelse av utslippskrav i medhold av forurensningsloven eller avtaler.

I høringsbrevet ba regjeringen om synspunkter på hvorvidt andre sektorer enn de som omfattes av EUs kvotedirektiv, burde inntas i kvotesystemet for 2008–2012. De fleste høringsinstansene uttalte seg positivt til en utvidelse av det eksisterende kvotesystemet, men hovedtyngden av de som uttalte seg, mente at dette burde skje parallelt med utviklingen i EU. Næringslivets Hovedorganisasjon, Yara og Norsk Industri uttalte seg positivt til å innta utslipp av lystgass fra gjødselproduksjon i kvotesystemet allerede fra 2008.

Departementet går på denne bakgrunn inn for at det i klimakvoteloven gis en ny bestemmelse om at det gjennom forskrift kan inntas andre sektorer og virksomheter i kvotesystemet for 2008–2012 enn de som omfattes av klimakvoteloven § 3. Fordi det kan være behov for å anvende andre prinsipper for tildeling av vederlagsfrie kvoter enn det som følger av dette forslaget for de som eventuelt inntas, foreslås at det i forskriften også kan gis særlige bestemmelser om metoden for tildeling av kvoter. En eventuell forskrift vil være gjenstand for alminnelig høring slik at blant annet de bedriftene som berøres, vil få anledning til å uttale seg.

For Norges del vil det være aktuelt å inkludere utslipp fra flere sektorer og kilder i kvotesystemet. Dette bør først og fremst dreie seg om utslipp som ikke er omfattet av andre klimavirkemidler fra 2008, som for eksempel en større del av prosessindustrien. Regjeringen vil komme tilbake til dette på et senere tidspunkt. Det vises til klimameldingen for en nærmere omtale. Departementet legger opp til at utslipp fra kunstgjødselproduksjon skal ha kvoteplikt. Denne sektoren foreslås imidlertid ikke inntatt i omfangsbestemmelsen for kvoteplikten i § 3, fordi det er naturlig å vente med å fastslå en slik kvoteplikt til den nærmere godkjennelsesprosedyren for dette er avsluttet. Utslipp fra gjødselproduksjon vil derfor snarest mulig bli omfattet av kvotesystemet gjennom den foreslåtte forskriftsbestemmelsen i § 3.

Regjeringen vil arbeide for at EUs kvotesystem gjøres mer omfattende enn det er for 2008–2012, blant annet bør kvotesystemet omfatte flest mulig sektorer og land. Dette er i tråd med de synspunkter som har fremkommet i høringsrunden. Fordi kvotedirektivet gir kvoteplikt for CO₂-utslipp fra stasjonære installasjoner som enten er over en viss størrelse eller innenfor visse industrigrener, såkalt «nedstrøms» kvoteplikt, er transportsektoren nå ikke omfattet av EUs kvotesystem. Kvoteplikt i transportsektoren vil i praksis trolig kreve «oppstrøms» kvoteplikt, dvs. at kvoteplikten ikke legges på forurenseren (brukere av drivstoff), men på leverandøren av forurensende vare (oljeselskapene). Dette gjør at transportsektoren heller ikke kan inkluderes frivillig av enkeltland i 2008–2012 gjennom de prosedyrene direktivet har for dette.

Inkludering av transportsektoren er ett av de temaene Kommisjonen er bedt om å vurdere i forbindelse med revisjonen av direktivet (artikkel 30). Denne revisjonen retter seg først og fremst mot endringer i direktivet for periodene fra og med 2013. Kommisjonen har imidlertid fremmet et eget forslag til inkludering av luftfart fra og med 2011, med tilhørende endringsforslag til direktivet. En slik endring vil også kunne være aktuell for Norge. For øvrig er omtalen av transportsektoren i Kommisjonens rapport til Europaparlamentet i november 2006 relativt begrenset.

Regjeringen vil utrede nærmere mulighetene til å utforme et eget norsk kvotesystem for transportsektoren. Utgangspunktet er at en eventuell omlegging fra CO₂-avgift til kvoteplikt i transportsektoren skal skje innenfor en provenynøytral ramme. Enkelte høringsinstanser som representerte transportinteresser pekte på at et eget, lukket norsk kvotesystem vil kunne gi svært ustabile priser. Regjeringen vil vurdere dette spørsmålet nærmere.

3.1.3 *Problemstillingen vedrørende behandlingen av anlegg for fangst og lagring av CO₂*

Anlegg for fangst og lagring av CO₂ er ikke omfattet av EUs kvotedirektiv. Direktivet omfatter forbrenningsanlegg som bruker fossile brensler, samt enkelte andre virksomheter med utslipp. Anlegg for CO₂-håndtering faller ikke inn under disse definisjonene. I utgangspunktet innebærer dette at eksempelvis et gasskraftverk vil ha kvoteplikt basert på mengde forbrent gass, uavhengig av om hele eller deler av CO₂-innholdet i avgassen ledes inn i et fangstanlegg for CO₂ og lagres.

Det er viktig å gi incentiver til å utvikle og kommersialisere teknologi for fangst og lagring av CO₂ som kan få bred anvendelse. Inkludering av CO₂-håndtering i kvotesystemet vil være et sentralt element. Fangst og lagret CO₂ bør ikke regnes som kvotepliktig utslipp innenfor kvotesystemet. Regjeringen foreslår derfor at slike anlegg blir inkludert i kvotesystemet gjennom å bruke direktivets adgang til «opt-in». På denne måten vil det bare være nødvendig å levere inn kvoter for den mengden av CO₂ som faktisk slipper ut til atmosfæren.

Et opplegg for å inkludere anlegg for CO₂-håndtering må trolig godkjennes separat av ESA i konsultasjon med EU-kommisjonen. En slik godkjenning kan komme på et senere tidspunkt enn godkjenningen av allokeringsplanen. Fangst og lagring av CO₂ har så langt ikke vært behandlet for inkludering i kvotesystemet, og det er således ikke etablert presedens på dette området. EU-kommisjonen har engasjert seg sterkt for å fremme CO₂-håndtering og er opptatt av at det gis incentiver som stimulerer til realisering av slike anlegg. I EU-kommisjonens meddelelse om Energpolitikk for Europa av 2007 («Energy policy for Europe») vektlegges blant annet behovet for et gunstig regulatorisk rammeverk. Anlegg for CO₂-håndtering i Norge kan bli de første som godkjennes i kvotesystemet i Europa.

Inkludering av anlegg for fangst og lagring av CO₂ vil kreve rammeverk for overvåking og rapportering av prosjektene. Det er naturlig at Norge samarbeider med relevante institusjoner innen EU for å få etablert et slikt rammeverk. Norge har blant annet gjennom flere år etablert et godt samarbeid særlig med Storbritannia på dette området.

Det legges ikke opp til å inkludere anleggene for å rense og deponere CO₂ fra brønnstrømmen på Sleipner eller Snøhvit i kvotesystemet, fordi den CO₂ som deponeres ikke stammer fra forbrenning av fossile brensler. Fangst og lagring på Sleipner er for øvrig gjennomgått av flere internasjonale høringsteam siden 1996 og godkjent under FNs klimakonvensjon og Kyotoprotokollen.

3.2 Metode for tildeling av kvoter for 2008–2012

3.2.1 Tildeling av vederlagsfrie kvoter til fastlandsindustrien

I det utkastet til kvotesystem som ble sendt ut på høring var det lagt opp til at kvotetildelingen til landbasert industri for 2008–2012 i gjennomsnitt skulle utgjøre 92 prosent av utslippene i perioden

1998–2001. Regjeringen foreslår på denne bakgrunn at energiutslipp fra kvotepliktige virksomheter i eksisterende landbasert industri tildeles kvoter svarende til 87 prosent av gjennomsnittsutslippene i 1998–2001, mens kvotepliktige prosessutslipp tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 prosent av det samme grunnlaget. Dette vil utgjøre kvoter for om lag 5,5 millioner tonn per år, som tilsvarer drøyt 80 prosent av disse virksomhetenes anslåtte utslipp i 2005. Det tildeles altså en noe høyere prosent vederlagsfrie kvoter for prosessutslipp enn for utslipp fra energiproduksjon. Dette gjøres for å skjerme bedrifter som har prosessutslipp, og som det i liten grad er mulig å redusere uten å redusere produksjonen. Det er teknisk sett lettere å redusere utslippene fra energibruk, eksempelvis ved effektivisering eller overgang til fornybare energikilder.

Det legges samtidig opp til å fjerne CO₂-avgiften for landbasert industri som får kvoteplikt. Det må imidlertid avklares om EØS-avtalens regelverk om offentlig støtte åpner for at CO₂-avgiften for kvotepliktige virksomheter kan fjernes helt. Regjeringen vil komme tilbake med forslag til endringer i CO₂-avgiften i forbindelse med budsjettet for 2008.

Den foreslåtte tildelingen av vederlagsfrie kvoter vil ta hensyn til eksisterende virksomheter innen bransjene sementproduksjon, kalk, metanol, raffinerier, ilandføringsterminaler og deler av den petrokjemiske industrien. Øvrige virksomheter som i dag har kvoteplikt, har mindre utslipp og er gjennomgående mindre utslippsintensive. Det foreslåtte opplegget skulle også redusere faren for utflytting av norsk virksomhet til land med mindre streng regulering av klimagassutslippene.

Regjeringen foreslår at det ikke tildeles vederlagsfrie kvoter til petroleumsinstallasjoner offshore. Dette forslaget har fått støtte av både Næringslivets Hovedorganisasjon og Oljeindustriens Landsforening i høringsrunden. Regjeringen har som utgangspunkt at de samlede utslippskostnadene for petroleumssektoren forutsettes videreført på tilnærmet dagens nivå. Dermed vil de økonomiske incentivene for utslippsreduksjoner på sokkelen opprettholdes. Petroleumsvirksomheten antas å kunne stå for om lag 60 prosent av utslippene i det norske kvotesystemet i 2008–2012. Installasjonene betaler i dag en CO₂-avgift svarende til 342 kroner per tonn CO₂ for bruk av gass og 300/255 kroner per tonn for bruk av henholdsvis lett og tung fyringsolje. CO₂-avgiften vil bli sett i sammenheng med kostnadene petroleumsindustrien blir pålagt ved å måtte kjøpe kvo-

ter, slik at den totale utslippskostnaden blir videreført på tilnærmet dagens nivå.

Regjeringens forslag innebærer at det norske kvotesystemet for 2008–2012 i betydelig grad bygger på at bedriftene må kjøpe kvoter. Dette er i tråd med prinsippet om at forurensere skal betale. Tildeling av få vederlagsfrie kvoter vil bidra til at norsk næringsstruktur blir tilpasset et strengere klimaregime. Bedriftene vil redusere utslipp eller kjøpe kvoter i EUs kvotemarked til den rådende pris. De vil også kunne skaffe seg kvoter ved å gå inn i prosjekter under de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene eller kjøpe slike kvoter i annenhåndsmarkedet.

Forslaget fra regjeringen innebærer at det ikke generelt vil bli tildelt vederlagsfrie kvoter basert på prognoser for 2008–2012, eller at den historiske perioden endres. Kvoteutdeling basert på prognoser eller som endres (rullerende) ved neste tildeling, kan gi forventninger om at påfølgende kvoteperiode vil baseres på bedriftenes utslipp i Kyoto-perioden. Det vil svekke bedriftenes incentiver til å redusere utslipp i Kyoto-perioden. Dersom bedriften tror at redusert utslipp i denne perioden kan føre til færre tildelte vederlagsfrie kvoter i neste kvoteperiode, vil motivene til å redusere utslippene svekkes. Et effektivt kvotesystem krever at bedriftene kan påregne at gevinsten fra salg av ubenyttede kvoter (eller av lavere behov for kvotekjøp som følge av lavere utslipp) er reell og ikke avkortes gjennom lavere kvoteutdeling i påfølgende kvoteperiode. Tilsvarende krever det at økte utslipp som følger av kapasitetsutvidelser eller nyetableringer ikke belønnes med ytterligere tildeling av vederlagsfrie kvoter. Regjeringens forslag innebærer derfor at det heller ikke etableres noen generell kvotereserve. Samlet gir dette et system hvor kvotekostnadene vil inngå i aktørenes produksjons- og investeringsbeslutninger.

Det er viktig at tildeling av vederlagsfrie kvoter skjer etter mest mulig objektive kriterier, dvs. kriterier som den som får kvotene ikke kan påvirke ved sin atferd. Regjeringen går inn for at tildelingen av vederlagsfrie kvoter for 2008–2012 skal skje på bakgrunn av historiske utslipp. Basisperioden vil være årene 1998–2001, som er den samme som for kvoteperioden 2005–2007. Valg av denne basisperioden innebærer at den enkelte kvotepliktige ikke har hatt anledning til å påvirke omfanget av den mengden vederlagsfrie kvoter som vil bli tildelt gjennom egen atferd.

Basisårene 1998–2001 ble for kvoteperioden 2005–2007 valgt i samråd med industrien fordi de

syntes å gi et helhetlig og representativt bilde av utslippene. Utslippstallene for de utslippene som er kvotepliktige i denne basisperioden, har vært gjenstand for en gjennomgang i forbindelse med tildelingen av kvoter for 2005–2007. Det vil derfor innebære administrative besparelser at man allerede har foretatt en kvalitetssikring av tallene fra de bedriftene som tidligere har hatt kvoteplikt, selv om det kan være behov for å kvalitetssikre disse igjen i forbindelse med tildelingen av vederlagsfrie kvoter for 2008–2012.

3.2.2 *Nærmere om praktiseringen av 1998–2001 som basisår for tildeling av vederlagsfrie kvoter*

Det følger av høringsbrevet at de kvotepliktige skal tildeles vederlagsfrie kvoter på grunnlag av sine gjennomsnittlige utslipp i perioden 1998–2001. Flere høringsinstanser, herunder enkeltbedrifter, har uttalt at man ved praktiseringen av denne bestemmelsen må ta hensyn til såkalte «atypiske» utslippsår, slik at man ikke tar med i beregningsgrunnlaget år hvor virksomheten for eksempel av ulike årsaker hadde uvanlig lave utslipp. Det anføres at uten en slik regel vil enkelte virksomheter kunne bli tilkjent uforholdsmessig få vederlagsfrie kvoter. En regel om atypiske utslippsår har man i det eksisterende kvotesystemet for 2005–2007. Departementet vil imidlertid bemerke at denne bestemmelsen da utgjør en del av et tildelingssystem hvor man også tildelte vederlagsfrie kvoter basert på fremtidige prognostiserte utslipp. Den metoden for tildeling som regjeringen legger opp til for 2008–2012, er langt mer skjematisk og bygger på objektive og transparente kriterier. På denne bakgrunn foreslås det ikke å videreføre eksisterende system i forhold til atypiske utslippsår. Departementet ser imidlertid behovet for å justere tildelingen av vederlagsfrie kvoter til bedrifter som ikke var etablert ved begynnelsen av basisperioden. Det foreslås derfor at bedrifter som er etablert i perioden 1998–2001 skal tildeles kvoter basert på gjennomsnittlige utslipp i de årene de har vært i drift.

3.2.3 *Fastlandsindustri med kvoteplikt som er etablert mellom 2002 og 2005*

Regjeringen sa i høringsnotatet at den er oppmerksom på situasjonen for de bedriftene som er etablert mellom 2001 og 2005, og at den ville komme tilbake til dette. Departementet er kjent med at det mellom 1. januar 2002 og 31. desember

2004 er etablert enkelte nye virksomheter som vil få kvoteplikt. Fastsettelsen av basisperioden til 1998–2001 gjør at disse ikke har krav på vederlagsfrie kvoter. En gjennomgang viser imidlertid at det er svært få bedrifter som omfattes av denne gruppen, og at det i hovedsak er kapasitetsutvidelser etter utløpet av den historiske basisperioden og nyetableringer etter 2005 som næringslivet har fokusert på i høringsrunden. Tildeling av kvoter til utvidelser og bedrifter etablert etter 1. januar 2002 vil bryte med regjeringens forslag om å tildele kvoter på historiske utslipp på grunnlag av basisperioden 1998–2001. Det vises til begrunnelsen for dette blant annet under kapittel 2.7.6. Endring av basisperioden kan videre bidra til å skape inntrykk av at slike endringer også kan komme i fremtiden, noe som kan gi uheldige incentiver og forventninger om vederlagsfrie kvoter også etter 2012. Departementet er på denne bakgrunn kommet til at det ikke bør etableres noen særordning for bedrifter som er etablert mellom 2002 og 2005.

3.3 Utdeling av kvoter, herunder nedleggesregel

Kvotedirektivet forutsetter som hovedregel at det enkelte land før starten av kvoteperioden fastlåser det totale antall kvoter hver virksomhet skal tildeles vederlagsfritt i perioden. Et unntak fra dette er tildeling fra reserver forbeholdt nye virksomheter. De tildelte kvotene skal imidlertid utdeles porsjonsvis for hvert år i løpet av perioden. I det norske kvotesystemet for 2005–2007 foretas en årlig utdeling av det antallet kvoter den kvotepliktige er berettiget til i henhold til tildelingsvedtaket. Dette innebærer at den kvotepliktige ikke kan disponere fritt over hele den tildelte kvotemengden ved starten på kvoteperioden. Departementet legger opp til en tilsvarende ordning for 2008–2012. En porsjonering av utdelingen vil også kunne sikre at Norge ikke får problemer med å overholde kravet til kvoterreserve (Commitment Period Reserve) i henhold til Kyotoprotokollens regelverk, dvs. at det til enhver tid må være et volum på 90 prosent av Norges tildelte kvotemengde i det norske registeret.

Kvotedirektivet tillater ikke at den årlige utdelingen av kvotene gjøres betinget av produksjonsvolum eller andre sider knyttet til bedriftens atferd i perioden, heller ikke etter en forhåndsdefinert regel. Kommisjonens retningslinjer tillater likevel at man kan la være å dele ut kvoter til bedrifter som i løpet av kvoteperioden legger ned sin virksomhet. Kvoter som allerede er overført til

de kvotepliktiges konti, kan imidlertid ikke kreves levert tilbake. En regel om at man ikke deler ut tildelte kvoter til virksomhet som er nedlagt, kan imidlertid påvirke eierens valg om fortsatt produksjon. Flere andre land (blant annet Danmark) har en slik regel, og Norge har en slik for 2005–2007.

En nedleggelsesregel innebærer at eierne av en bedrift med kvoteplikt som legger ned virksomheten i for eksempel mars 2008, ikke får beholde de vederlagsfrie kvotene for 2009, 2010, 2011 og 2012. Dette vil gi eierne incentiver til å opprettholde enkelte virksomheter som ville blitt lagt ned dersom regelen ikke hadde vært der. En slik regel vil dermed bidra til å sikre arbeidsplasser i utsatte virksomheter med utslipp, men vil samtidig hindre omstillinger. De norske utslippene vil kunne bli høyere med en nedleggelsesregel. En slik regel vil ikke påvirke de globale utslippene til atmosfæren i 2008–2012.

I høringen har tilhengerne av en slik regel vært representantene for arbeidstakerne (Landsorganisasjonen i Norge og forbundet Industri Energi). Landsorganisasjonen i Norge viser i sin høringsuttalelse til faren ved at bedrifter legger ned sin virksomhet i Norge, for så å flytte denne til et annet land, men fortsatt mottar kvoter fra Norge. Også Næringslivets Hovedorganisasjon gir støtte til en nedleggelsesregel. Andre høringsinstanser har i liten grad vært opptatt av dette spørsmålet. Departementet antar at det ikke er mange aktuelle bedrifter hvor en nedleggelsesregel vil ha avgjørende betydning for valg mellom å drive videre og å legge ned virksomheten. Departementet foreslår på denne bakgrunn at det gis en nedleggelsesregel. Denne er nærmere behandlet i kapittel 5.

3.4 Etablering av en kvoterreserve for nye gasskraftverk som skal basere seg på CO₂-rensing og høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon

Regjeringen foreslår ikke en generell kvoterreserve til nye virksomheter og kapasitetsutvidelser. Det betyr at investeringer som medfører nye eller økte utslipp, må påregne en klimakostnad i form av utgifter til kvotekjøp. Det settes imidlertid av en kvoterreserve til nye gasskraftverk som skal basere seg på rensing, og høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon.

Gjennom økonomiske virkemidler og satsing på ny teknologi vil regjeringen sørge for at nye konsesjoner til gasskraftverk skal basere seg på

CO₂-fjerning. Det forutsettes at renseanlegg vil omfattes av kvotesystemet, slik at gasskraftverk ikke gjøres kvotepliktig for fanget og lagret CO₂, noe som flere høringsinstanser har vært opptatt av. Dersom det blir aktuelt å ta i bruk de gitte konsesjonene til gasskraftverk, vil regjeringen bidra til CO₂-fjerning av disse. Regjeringen vil samarbeide med utbyggerne av gasskraftverk om anlegg for CO₂-fangst og bidra økonomisk til at dette gjennomføres så raskt som mulig. Med nye gasskraftverk menes gasskraftverk som ikke har hatt ordinære utslipp innen lovens ikrafttredelse 1. juli 2007.

Regjeringen vil endelig fastsette størrelsen på kvoterreserven i forbindelse med fastsettelsen av samlet kvotemengde, jf. kapittel 3.5.1.

Det vil utformes tildelingskriterier for kvoterreserven som vil innebære at vederlagsfrie kvoter vil ligge i intervallet 75–92 prosent av forventet utslipp avhengig av miljøkvaliteten på anlegget.

Hvilke typer virksomheter som omfattes av reserven og øvrige kriterier som skal ligge til grunn for tildelingen fra denne, vil bli regulert i forskrift. Nærmere prosedyre og frister for når det må søkes om kvoter vil bli gitt i klimakvoteforskriften, som forutsettes å bli sendt ut på høring i løpet av sommeren 2007.

3.5 Samlet kvotemengde og bruk av de prosjektbaserte Kyoto-mekanismene

3.5.1 Samlet kvotemengde

Kvotedirektivet krever at landene fastsetter en samlet kvotemengde som tilføres det europeiske kvotemarkedet. Denne kvotemengden vil bestå av kvoter som tildeles vederlagsfritt og kvoter som selges. Denne «samlede kvotemengden» som Norge tilfører EU-markedet, vil legge beslag på en tilsvarende mengde av de kvotene Norge er tildelt under Kyotoprotokollen. En kvote som handles i det europeiske kvotemarkedet fra 2008 vil altså samtidig være en EU-kvote og en Kyoto-kvote.

Den kvotemengden (såkalt «assigned amount») Norge er tildelt under Kyotoprotokollen tar utgangspunkt i utslippsforpliktelsen og er definert som fem ganger 101 prosent av utslippene av klimagasser i 1990. Norge har rapportert et estimat på utslippene av klimagasser i 1990 på 49,8 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i den rapporten som skal legges til grunn for fastsettelsen av antall kvoter under Kyotoprotokollen. (Se Norges Initial Report under Kyotoprotokollen fra 22. desember 2006, som blant annet ligger på

www.unfccc.int). Summen av Norges kvoter under Kyotoprotokollen blir dermed 5 ganger 49,8 millioner tonn ganger 101 prosent, som gir 251,5 millioner tonn CO₂-ekvivalenter for perioden 2008–2012. Denne rapporten skal gjennomgås av et internasjonalt høringsteam i 2007, og den må godkjennes før Norge får anledning til å delta i kvotehandelen under Kyotoprotokollen.

Utslippene i 2005 var 54,0 millioner tonn CO₂-ekvivalenter. For 2010 er utslippene anslått til 59,2 millioner tonn CO₂-ekvivalenter når det er tatt hensyn til effektene av de tiltak og virkemidler som er innført. Utslippene vil overskride utslippskvoten med om lag 9 millioner tonn CO₂-ekvivalenter i året. Den delen av dette gapet som ikke dekkes gjennom ytterligere nasjonale virkemidler, må dekkes gjennom kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismene. Kjøp av kvoter gjennom disse mekanismene kan skje ved at bedriftene kjøper kvoter gjennom kvotesystemet og ved statlig kjøp. Dette vil også påvirkes av hvorvidt det blir et positivt eller negativt bidrag fra arealbruk og arealbruksendringer (artikkel 3.3 i Kyotoprotokollen). Tallmessig forventes et slikt bidrag å bety lite. Norge har i sin Initial Report under Kyotoprotokollen sagt at regjeringen ønsker å kunne utstede kvoter fra skogskjøtsel (artikkel 3.4 i Kyotoprotokollen), men at den ikke ønsker å bruke kvoter utstedt på dette grunnlaget til oppfyllelse av utslippsforpliktelsen. Dette innebærer at de kvotene Norge har anledning til å utstede fra denne aktiviteten, som er oppad begrenset til 1,47 millioner tonn CO₂ i året, vil bli brukt til å overoppfylle utslippsforpliktelsen.

Kvotesystemet for 2008–2012 vil omfatte sektorer som stod for utslipp av om lag 19 millioner tonn CO₂ i 2005 og som antas å være i størrelsesorden 21–23 millioner tonn CO₂ i 2010. Utslippene fra de sektorene som får kvoteplikt, var for øvrig om lag 13 millioner tonn CO₂ i 1990.

Tildelingen av vederlagsfrie kvoter gir i prinsippet føringer på størrelsen av den samlede kvotemengden. Regjeringens opplegg medfører at samlet antall vederlagsfrie kvoter til landbasert virksomhet gjennomsnittlig antas å bli om lag 6–7 millioner tonn per år, eller om lag 30 prosent av de utslippene som forventes fra kvotepliktige virksomheter. Norge vil derfor ha stor frihet til å sette en samlet kvotemengde som er lavere i forhold til de forventede utslippene i kvotesystemet enn i noe EU-land selv med et betydelig salg av kvoter i det europeiske markedet.

De virksomheter som omfattes av kvotesystemet vil ha anledning til å bruke kvoter kjøpt under

Kyoto-mekanismene til oppgjør for kvoteplikten. Dersom staten tildeler få vederlagsfrie kvoter, vil kvotepliktige bedrifter levere inn en større andel av kvoter som staten kan benytte til å oppfylle utslippsforpliktelsen under Kyotoprotokollen. Dette reduserer statens netto behov for kjøp av kvoter. Mengden kvoter Norge selger i EU-markedet, vil i begrenset grad påvirke kvoteprisen, og dermed ha liten betydning for de nasjonale utslippene og for bedriftenes økonomi. Det vises ellers til Finansdepartementets fagproposisjon for 2007 og Revidert nasjonalbudsjett 2007 der retningslinjene for statens kjøp av klimagasskvoter er fore slått.

3.5.2 De kvotepliktiges bruk av Kyoto-mekanismene

Regjeringens forslag til kvotesystem for 2008–2012 innebærer at kvotepliktige bedrifter får anledning til å utnytte Kyoto-mekanismene, enten ved handel i EU-markedet eller ved å bruke utslippsenheter fra de prosjektbaserte mekanismene til oppgjør i kvotesystemet. Det er ikke avklart om Norge blir bundet av direktivets krav om at det skal settes et tak på kvotepliktige bedrifters bruk av kvoter fra Felles gjennomføring og Den grønne utviklingsmekanismen. Enkelte av miljøvernorganisasjonene mente at det bør være et slikt tak, og Naturvernforbundet og Natur og Ungdom vil fastsette dette til 10 prosent på installasjonsnivå. Representanter for næringsinteresser uttalte imidlertid at det ikke bør være et slikt tak. Departementet viser til de pågående forhandlingene med EU på dette punkt og vil regulere dette nærmere i forskrift når avklaringen med EU foreligger. Det bemerkes for øvrig at det ikke er gitt at dette eventuelt vil være et flatt tak for alle kvotepliktige, jf. synspunktet blant annet fra Oljeindustriens Landsforening om at dette bør kunne differensieres i forhold til omfanget av tildelte vederlagsfrie kvoter.

Det legges ellers opp til at norske kvotepliktige skal stå overfor de samme begrensningene på hvilke typer av prosjekter som kvotene kan komme fra som i EU, se kapittel 6 i Ot.prp. nr. 13 (2004–2005). Dette innebærer at det ikke vil være anledning til å bruke kvoter fra Den grønne utviklingsmekanismen utstedt på grunnlag av kjernekraftprosjekter eller opptak av klimagasser gjennom skog og arealbruk. I tillegg må internasjonale kriterier og retningslinjer, herunder EUs kriterier og retningslinjer, respekteres ved godkjenning av vannkraftprosjekter med kapasitet

over 20 MW. Nærmere regler for bruk av kvoter fra mekanismene til oppgjør av kvoteplikten vil bli fastsatt i forskrift, jf. klimakvoteloven § 14.

Kyotoprotokollen har begrensninger på sparing av kvoter fra JI og CDM fra perioden 2008–2012 til senere perioder. Disse begrensningene er beskrevet i St.prp. nr. 49 (2001–2002) Om samtykke til ratifikasjon av Kyotoprotokollen. Begrensningene innebærer at det ikke vil være mulig å spare et ubegrenset antall kvoter fra disse mekanismene på konti i det norske kvoteregisteret. Det må derfor utformes regler som gjør at sparingen i Norge blir gjennomført i tråd med Kyotoprotokollens regler. Regjeringen vil komme tilbake til dette spørsmålet i forbindelse med revisjon av kvoteforskriften.

4 Økonomiske og administrative konsekvenser

4.1 Samfunnsøkonomiske konsekvenser og konsekvenser for enkelt næringer

Energiutslipp fra kvotepliktige virksomheter i eksisterende landbasert industri vil etter forslaget bli tildelt kvoter vederlagsfritt svarende til 87 prosent av gjennomsnittsutslippene i 1998–2001, mens kvotepliktige prosessutslipp tildeles vederlagsfrie kvoter tilsvarende 100 prosent av det samme grunnlaget. Dette utgjør om lag 5,5 millioner tonn per år og tilsvarer drøyt 80 prosent av disse virksomhetenes anslåtte utslipp i 2005.

For kvotepliktige virksomheter vil de økonomiske konsekvensene først og fremst avhenge av kvoteprisen og tildelingen av vederlagsfrie kvoter. Kvoteprisen vil være avgjørende for hvilke utslippsreducerende tiltak bedriftene vil velge å gjennomføre, samt for bedriftenes kostnader eller inntekter knyttet til kjøp og salg av kvoter. Kvoteprisen fastsettes i markedet og vil kunne variere fra dag til dag. Erfaringene fra EUs kvotesystem for 2005–2007 har vist at kvoteprisen kan variere betydelig.

Et tak på bruk av de prosjektbaserte mekanismene kan ha betydelige økonomiske konsekvenser for kvotepliktige virksomheter. Regjeringen legger opp til å fjerne CO₂-avgiften for landbasert industri som får kvoteplikt. Dette innebærer en avgiftslettelse for kvotepliktig landbasert industri på drøyt 100 millioner kroner per år. Samlet sett vil den økonomiske belastningen for eksisterende landbasert industri med kvoteplikt for 2008 til 2012 være om lag uendret. Det kan imidlertid være betydelige forskjeller både mellom bransjer og mellom bedrifter innad i samme bransje.

Regjeringen legger ikke opp til at det tildeles vederlagsfrie kvoter til petroleumsinstallasjoner offshore. Regjeringen har som utgangspunkt at de samlede utslippkostnadene for petroleumssektoren forutsettes videreført på tilnærmet dagens nivå. Dermed vil de økonomiske incentivene for utslippsreduksjoner på sokkelen opprettholdes. CO₂-avgiften vil bli sett i sammenheng med kostnadene petroleumsindustrien blir pålagt ved å måtte kjøpe kvoter.

For de kvotepliktige virksomhetene vil det også være økonomiske og administrative konsekvenser knyttet til å søke om særskilt utslippstillatelse for kvotepliktige utslipp, søknad om vederlagsfrie kvoter dersom de er berettiget til dette, rapportering av utslipp samt forvaltning av kvoter i kvoteregisteret. De bedriftene som er inkludert i kvotesystemet for 2005–2007 har etablert rutiner for dette, og for disse vil eventuelle forskjeller fra 2005–2007 komme fra endringer i tildelingsform. Virksomhet med kvoteplikt i perioden 2005–2007 trenger i utgangspunktet ikke en ny utslippstillatelse for 2008–2012. I og med at EUs retningslinjer for overvåking og rapportering av utslipp på enkelte punkter endres med virkning for neste periode, vil det imidlertid være behov for å gjennomgå og eventuelt foreta endringer i de eksisterende tillatelsene til kvotepliktige utslipp. Gjennomgangen av tillatelsene må sees i sammenheng med behovet for å revidere reglene i klimakvoteforskriften om overvåking og rapportering av kvotepliktige utslipp for å sikre at de norske reglene samsvarer med EUs.

For virksomhet som ikke tidligere har hatt kvoteplikt, må det søkes Statens forurensningstilsyn om særskilt utslippstillatelse for kvotepliktige utslipp. Kvoteplikten for disse virksomhetene vil gjelde fra 1. januar 2008. Av hensyn til saksbehandlingen må disse virksomhetene søke Statens forurensningstilsyn om særskilt utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 annet ledd innen en fastsatt frist. Virksomheter som ikke søker i tide, risikerer å ikke ha den nødvendige utslippstillatelsen på plass 1. januar 2008. I forbindelse med revisjonen av klimakvoteforskriften sommeren 2007, vil fristen for både å søke om utslippstillatelse og vederlagsfrie kvoter bli fastsatt.

4.2 Konsekvenser for statens inntekter og utgifter

Staten vil få redusert proveny fra CO₂-avgiften siden avgiften avvikles for kvotepliktig landbasert industri og reduseres for petroleumsinstallasjoner

offshore. Avviklingen av CO₂-avgiften for landbasert industri er anslått å gi et provenytab på drøyt 100 millioner kroner per år.

Regjeringen vil fastsette den samlede kvotemengden som tilføres EUs kvotemarked på et senere tidspunkt. Fastsettelsen av den samlede kvotemengden vil avgjøre hvor mange kvoter staten kan selge. Kvoter som ikke tildeles vederlagsfritt, vil bli solgt. Staten vil kunne få et betydelig proveny knyttet til salg av kvoter inn i kvotesystemet. Salg av kvoter vil imidlertid kunne øke statens behov for kjøp av kvoter gjennom Kyoto-mekanismene.

5 Merknader til de enkelte paragrafene i lovforslaget

Til § 1 (lovens formål)

I § 1 erstattes «utslipp av CO₂» med «*utslipp av klimagasser*». Denne endringen må sees i sammenheng med forslaget til ny § 3 tredje ledd, som åpner for at kvotesystemet ved forskrift kan utvides til å gjelde for andre klimagasser og virksomheter enn de som er omfattet av § 3.

Til § 2 (lovens stedlige virkeområde)

I første ledd endres «CO₂» til «*klimagasser*», jf. begrunnelsen for endringen i § 1.

Til § 3 (utslipp som omfattes av denne loven)

Som en tilpasning til EUs kvotedirektiv inntas det et nytt § 3 første ledd bokstav f) i denne bestemmelsen, slik at treforedling blir kvotepliktig som bransje.

Unntaket i gjeldende klimakvotelov for utslipp fra forbrenning av farlig avfall og kommunalt avfall, jf. § 3 annet ledd bokstav b), praktiseres slik at det bare omfatter bedrifter som har kvoteplikt på grunn av energiproduksjon som nevnt i § 3 første ledd bokstav a). Bedrifter som har kvoteplikt på grunn av virksomhet som nevnt i § 3 første ledd bokstav b) til og med e), må i dag svare kvoter for alle sine CO₂-utslipp, også for utslipp fra forbrenning av farlig avfall og kommunalt avfall. Denne praksisen er i tråd med EUs kvotedirektiv. Erfaringen med praktiseringen av bestemmelsen viser imidlertid etter departementets syn at ordlyden ikke er helt klar på dette punkt, og det foreslås derfor at § 3 annet ledd bokstavene a) og b) erstattes med et nytt § 3 annet ledd som gjør dette tydeligere. Videre erstattes «kommunalt avfall» i

denne bestemmelsen med «avfall som er belagt med sluttbehandlingsavgift» fordi det har vært reist spørsmål om hva som omfattes av begrepet kommunalt avfall. For en nærmere presisering av begrepet «farlig avfall» vises til forskrift 1. juni 2004 nr. 930 om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11. Sluttbehandlingsavgiften fremgår av Stortingets årlige avgiftsvedtak.

Unntaket i § 3 annet ledd bokstav c) for utslipp som er avgiftsbelagt etter Stortingets årlige vedtak om CO₂-avgift, faller bort som en konsekvens av at EUs kvotedirektiv tas inn i EØS-avtalen. EUs kvotedirektiv innfører obligatorisk kvoteplikt for de installasjoner som omfattes av direktivet, og disse kan derfor ikke lenger unntas fra kvoteplikten fordi de betaler CO₂-avgift. Dette innebærer at forbrenning av olje- og gass, herunder fakling på kontinentalsokkelen, vil bli omfattet av kvotesystemet, i tillegg til at bruk av mineralolje i treforedling, silde- og fiskemelindustrien får kvoteplikt. Enkelte energianlegg på land som bruker olje, vil også bli omfattet av det nye kvotesystemet. Omfanget av kvoteplikten er nærmere behandlet i kapittel 3.1.1.

Det foreslås et nytt § 3 tredje ledd hvor det gis en forskriftshjemmel for å inkludere i kvotesystemet nye sektorer og virksomheter, herunder også andre gasser, jf. forslag til endring av § 1. Det vises til behandlingen av dette spørsmålet under kapittel 3.1.2. Som det fremgår der vil det være anledning til å inkludere disse i kvotesystemet etter 1. januar 2008 forutsatt nødvendig godkjenning i EØS-systemet. Forskriftshjemmelen åpner også for at det kan gis andre bestemmelser om metode for tildeling av vederlagsfrie kvoter enn hva som følger av § 7. En slik forskrift vil bli sendt ut på høring etter de alminnelige reglene, og de berørte vil da i høringsrunden få anledning til å fremme sine synspunkter på forslaget. Eksisterende § 3 fjerde ledd foreslås opphevet.

Til § 5 (søknad om utslippstillatelse og kvoter)

Denne bestemmelsen må oppdateres for perioden 2008–2012. Departementet har kommet til at det ikke er hensiktsmessig å ha selve datoen for når det må søkes om tildeling av vederlagsfrie kvoter/utslippstillatelse for kvotepliktige utslipp i selve loven, og foreslår at dette fastsettes i forskrift. Det legges opp til at denne vil bli fastsatt i klimakvoteforskriften, som er under revisjon, og som etter planen skal sendes ut på høring i løpet av somme-

ren. Dette innebærer ikke noen realitetsendring i forhold til systemet for tildeling av gratiskvoter for 2005–2007 på dette punkt. Kvotepliktig virksomhet som allerede har særskilt utslippstillatelse for sine utslipp etter forurensningsloven § 11 annet ledd, behøver ikke å søke om dette på nytt for 2008–2012. For disse vil derfor den fastsatte fristen bare omhandle søknaden om tildeling av vederlagsfrie kvoter. For virksomhet som ikke tidligere har vært kvotepliktig, vil fristen både omfatte søknaden om gratiskvoter og utslippstillatelse. Virksomhet som ikke søker om utslippstillatelse for kvotepliktige utslipp innen fristen, er ikke garantert å få søknaden behandlet innen 1. januar 2008. Også virksomhet som ikke er berettiget til vederlagsfrie kvoter, må søke om særskilt utslippstillatelse innenfor denne fristen. Virksomhet som ikke har søkt om gratiskvoter innen denne fristen, vil på samme måte som tidligere måtte kjøpe kvoter i markedet tilsvarende sine kvotepliktige utslipp.

Til § 6 (fastsettelse av det samlede antallet kvoter)

Bestemmelsen i § 6 første ledd videreføres, men endres slik at den referer seg til perioden 2008–2012. Begrepet «samlet kvotemengde» utgjør den mengden Kyoto-kvoter som Norge legger ut i markedet for tildeling, enten som vederlagsfrie kvoter eller ved salg. Den samlede kvotemengden vil også være nedfelt i den nasjonale allokeringssplanen for kvoter som Norge skal utarbeide i henhold til kvotedirektivets artikkel 9, jf. kapittel 3.5. Paragraf 6 annet ledd gjenspeiler direktivets prinsipper for utformingen av den nasjonale allokeringssplanen, jf. vedlegg III til EUs kvotedirektiv, se Ot.prp. nr. 13 (2004–2005). Etter departementets syn er det ikke nødvendig å ha disse prinsippene nedfelt i selve lovteksten, og det foreslås at § 6 annet ledd oppheves. Dette innebærer imidlertid ikke noen realitetsendring. Forslaget til kvote-tildeling for 2008–2012 innbærer at staten vil legge ut en viss andel av den samlede kvotemengden i markedet for salg. Det er på denne bakgrunn foreslått et nytt annet ledd som åpner for at det kan gis nærmere bestemmelser om organiseringen og gjennomføringen av et slikt salg, dersom det skulle være behov for dette. Det legges til grunn at Finansdepartementet skal forestå salget av slike kvoter. Organiseringen og gjennomføringen av dette salget vil bli sett i sammenheng med organiseringen av statlig kjøp av kvoter under Kyoto-mekanismene.

Til § 7 (tildeling av kvoter vederlagsfritt for 2008–2012)

Tildelingsmåten for kvotene i perioden 2008–2012 er nærmere gjennomgått i kapittel 3.2, og prinsippene for dette er nedfelt i forslag til ny § 7. Bestemmelsene i §§ 7 og 8 må sees i sammenheng, slik at grunnlaget for den prosentvise tildelingen av vederlagsfrie kvoter etter § 7 er regulert i § 8 annet ledd. Grensdragningen mellom prosessutslipp og energirelaterte utslipp antas å ikke skape problemer i praksis. Det understrekes at for virksomhet som har begge typer utslipp, vil det bare være utslippene fra prosessdelen som faller inn under bestemmelsen om 100 prosent tildeling. Til orientering er det videre slått fast i bestemmelsen at annen kvotepliktig virksomhet ikke vil bli tildelt vederlagsfrie kvoter i 2008–2012.

Annet ledd har bestemmelser om en egen reserve av vederlagsfrie kvoter for 2008–2012. Det følger av bestemmelsen at denne reserven er øremerket for nye gasskraftverk som skal basere seg på CO₂-rensing, og høyeffektive kraftvarmeverk med konsesjon. Denne reserven er omtalt i kapittel 3.4.

Med nye gasskraftverk menes gasskraftverk som ikke har hatt ordinære utslipp før lovens ikrafttredelse 1. juli 2007.

Størrelsen på denne kvotereserven vil bli endelig fastsatt i regjeringens beslutning om samlet kvotemengde, jf. § 6, og i forbindelse med fremleggelsen av den norske allokeringsplanen for kvoter, jf. kapittel 3.5 om samlet kvotemengde.

Det vil bli utformet tildelingskriterier for kvotereserven som vil innebære at vederlagsfrie kvoter vil ligge i intervallet 75–92 prosent av forventet utslipp avhengig av miljøkvaliteten på anlegget.

Nærmere bestemmelser om størrelsen på denne reserven, hvilke typer virksomheter som kan søke og øvrige kriterier som skal ligge til grunn for tildelingen etter dette ledd vil bli gitt i forskrift.

Nærmere prosedyre og frister for når det må søkes om kvoter fra denne reserven, vil bli gitt i klimakvoteforskriften som forutsettes å bli sendt ut på høring i løpet av sommeren 2007.

Til § 8 (tildeling av kvoter vederlagsfritt)

Det gjøres ingen endringer i første ledd utover en oppjustering for perioden 2008–2012.

I nytt § 8 annet ledd er den historiske basisperioden for tildeling av vederlagsfrie kvoter etter § 7 regulert. Denne basisperioden går fra 1. januar

1998 til 31. desember 2001. Regelen om justering av tildelingsgrunnlaget på basis av atypiske utslipp i enkeltår videreføres ikke. Bedrifter som er etablert i perioden 1998–2001, skal tildeles kvoter basert på gjennomsnittlige utslipp i de årene de har vært i drift.

Siden det etter forslaget ikke lenger vil være aktuelt å tildele kvoter basert på prognostiserte utslipp, er bestemmelsen i § 8 tredje og fjerde ledd ikke lenger nødvendige, og disse foreslås opphevet.

Det foreslås et nytt tredje ledd som regulerer den såkalte «nedleggelsesregelen» som er nærmere omtalt under kapittel 3.3. Hvorvidt en virksomhet anses for å være nedlagt vil i så fall bli vurdert konkret i forbindelse med den årlige utdelingen av kvoter. Dersom forurensningsmyndighetene kommer til at virksomheten er nedlagt, legges det opp til at tildelingsvedtaket omgjøres. I de tilfeller det er tatt en beslutning om at virksomheten skal nedlegges eller flyttes, vil virksomheten anses nedlagt fra det tidspunktet virksomheten stanser produksjonen. I tillegg vil en virksomhet kunne bli omfattet av nedleggelsesregelen dersom virksomheten nå anses for å ha stanset produksjonen og det fremstår for omverdenen at denne driftsstansen er av permanent karakter. Dersom virksomheten er påbegynt demontert, vil dette være et forhold som taler for å anse virksomheten for nedlagt i kvotesammenheng. Midlertidig driftsstans, delvis redusert produksjon eller delvis reduksjon i produksjonskapasitet er ikke å anse som nedleggelse av virksomheten.

Til § 9 (utdeling av kvoter)

Siste setning i § 9 første ledd foreslås strøket fordi denne er knyttet til perioden 2005–2007.

Til § 10 (meldeplikt)

Bestemmelsen foreslås endret på bakgrunn av at det ikke lenger skal tildeles vederlagsfrie kvoter basert på prognoser om fremtidige utslipp. Meldeplikten foreslås derfor begrenset til forhold av betydning for nedleggelsesregelen i § 8 tredje ledd. Meldeplikten straffesanksjoneres etter § 22.

Til § 12 (opprettelse av konto, overføring og sletting av kvoter)

Forslaget her er hovedsakelig av teknisk karakter og innebærer en nærmere presisering av hjemmelen til å gi forskrift om årlig gebyr for å inneha

konto i Det norske registeret for klimakvoter, jf. klimakvoteforskriften § 5-3.

Til § 13 (plikt til å overføre kvoter til oppgjør)

Paragraf 13 siste ledd oppheves fordi denne er knyttet til perioden 2005–2007. En tilsvarende bestemmelse inntas ikke for 2008–2012 da det i Kyotoprotokollen er åpnet for at landene kan spare kvoter til neste forpliktelsesperiode.

Til § 14 (godkjenning av kvoter som ikke er utstedt i Det norske registeret for klimakvoter)

Det forutsettes at kvoter utstedt i EUs kvotesystem skal kunne benyttes til oppgjør, og at det vil bli gitt nærmere forskrifter om hvilke typer kvoter fra sertifiserte utslippsenheter fra Den grønne utviklingsmekanismen og utslippsenheter fra såkalt «felles gjennomføring» som kan brukes til oppgjør av kvoteplikten. Det legges opp til at Norge på dette området skal ha samme regler som i EU, men siden ikke alle forhold rundt direktivet er avklart for Norges del, vil departementet komme nærmere tilbake til dette i en egen forskrift.

Til § 16 (rapportering)

Henvisningen til CO₂ i første ledd i denne bestemmelsen endres til «*klimagasser*» slik at bestemmelsen også fanger opp kvoteplikt for andre klimagassutslipp enn CO₂, jf. forslag til endring av § 1.

Til § 17 (forurensningsmyndighetenes kontroll)

Henvisningen til «CO₂-utslipp» i første ledd endres til «*klimagasser*».

I forbindelse med Statens forurensningstilsyns årlige godkjenning av de kvotepliktiges rapporterte utslipp av CO₂, har det vært reist spørsmål om denne godkjenningen er å regne som et enkeltvedtak, jf. forvaltningsloven § 2. Departementet har lagt til grunn at dette er et enkeltvedtak, som derfor blant annet vil kunne bli gjenstand for klage. Bestemmelsen endres for å tydeliggjøre dette.

Det følger av annet ledd at forurensningsmyndighetene i særlige tilfeller kan gi pålegg om bruk av tredjepartsverifikasjon i forhold til den kvotepliktiges utslippsrapportering. Dette er nærmere beskrevet i Ot.prp. nr. 13 (2004–2005) side 65. Som det fremgår her antok man imidlertid da at Statens forurensningstilsyn kunne håndtere den

nødvendige kvalitetskontrollen ved å ta i bruk det allerede eksisterende kontrollapparatet for konsejonsbelagt virksomhet. Man innså imidlertid at det kunne bli nødvendig med en betydelig større ressursinnsats dersom Statens forurensningstilsyn skulle gjennomføre den nødvendige kontrollen med alle rapportene fra de kvotepliktige i løpet av mars måned hvert år, spesielt dersom kvoteplikten ble utvidet fra 2008. Konklusjonen ble derfor at det skulle foretas en ny vurdering av det totale behovet for tredjepartskontroll etter den første rapporteringen i 2006.

De kvotepliktige utslippsrapportene for 2005 skulle sendes Statens forurensningstilsyn innen 1. mars 2006. Alle de 31 innsendte rapportene ble godkjent av Statens forurensningstilsyn innen 7. april uten tredjepartsverifikasjon. Omtrent to tredjedeler av kvoterapportene var ifølge Statens forurensningstilsyn relativt enkle å kontrollere. Den resterende tredjedelen av kvoterapportene var imidlertid betydelig mer komplisert å kontrollere. Det var særlig ved bestemmelse av forbrukt mengde gass at det var utfordrende for Statens forurensningstilsyn å kontrollere usikkerhetsvurderingene foretatt av de kvotepliktige virksomhetene. De fleste av de kvotepliktige virksomhetene har kvotepliktige utslipp i forbindelse med gassforbruk. Fordelen med tredjepartsverifikasjon er at godkjennelsesprosessen av utslippsrapportene blir mer uavhengig av kravstillingen, og at Statens forurensningstilsyn avlastes i arbeidet med å godkjenne utslippsrapportene. Departementet har imidlertid kommet til at en innføring av obligatorisk tredjepartsverifikasjon, selv med 100–150 kvotepliktige, vil medføre høyere samlede kostnader enn besparelser for samfunnet. I EUs direktiv om klimakvotehandling artikkel 15 legges det opp til at de kvotepliktiges utslippsrapporter skal verifiseres i henhold til særlige kriterier oppstilt i Annex V. Departementet legger til grunn at denne verifikasjonen ikke nødvendigvis må gjennomføres av tredjepart, men at den også kan foretas av et offentlig kontrollorgan. Det legges til grunn at kravet til uavhengighet i punkt 12 i direktivets Annex V gjelder den kvotepliktige og ikke den som stiller krav til hvordan utslippene skal måles/beregnes og rapporteres. Det foreslås derfor at dagens ordning med at Statens forurensningstilsyn har anledning til å pålegge tredjepartsverifikasjon opprettholdes. Imidlertid kan det bli aktuelt å pålegge tredjepartsverifikasjon gjennom forskrift, og det foreslås derfor at hjemmelen i § 17 annet ledd utvides til også å være en forskriftshjemmel. Det vil være særlig aktuelt å bruke en slik for-

skriftshjemmel dersom en hel bransje skal pålegges tredjepartsverifikasjon.

Til § 21 (overtredelsesgebyr)

Overtredelsesgebyret endres til 100 euro i tråd med bestemmelsen i EUs kvotedirektiv. Dette utgjorde 40 euro etter direktivet i 2005–2007, men er økt til 100 euro for perioden 2008–2012.

Til § 22 (straff)

Bestemmelsen foreslås endret slik at brudd på meldeplikten etter § 10 straffesanksjoneres.

Til forurensningsloven § 11 annet ledd

«CO₂» i denne bestemmelsen endres til «*klimagasser*».

Miljøverndepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om endringer i klimakvoteloven m.m.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om endringer i klimakvoteloven m.m. i samsvar med et vedlagt forslag.

Forslag til lov om endringer i klimakvoteloven m.m.

I

I lov 17. desember 2004 nr. 99 om kvoteplikt og handel med kvoter for utslipp av klimagasser (klimakvoteloven) gjøres følgende endringer:

§ 1 skal lyde:

§ 1 (lovens formål)

Formålet med denne loven er å begrense utslippene av klimagasser på en kostnadseffektiv måte gjennom et system med kvoteplikt for utslipp av klimagasser og fritt omsettelige utslippskvoter.

§ 2 (lovens stedlige virkeområde) første ledd skal lyde:

Loven gjelder for utslipp av klimagasser i riket og for utslipp fra virksomhet på den norske delen av kontinentalsokkelen, med de begrensninger som følger av folkeretten.

§ 3 skal lyde:

§ 3 (utslipp som omfattes av denne loven)

Loven gjelder utslipp av CO₂ i forbindelse med

- a) energiproduksjon
- b) raffinering av mineralolje
- c) produksjon av koks
- d) produksjon og bearbeiding av jern og stål, herunder røsting og sintring av jernmalm
- e) produksjon av sement, kalk, glass, glassfiber og keramiske produkter
- f) produksjon av papir, papp og papirmasse fra tre eller andre fibermaterialer

Loven gjelder likevel ikke for utslipp fra forbrenning av biomasse og fra energiproduksjon som nevnt i første ledd bokstav a) ved forbrenning av farlig avfall og avfall som er belagt med sluttbehandlingsavgift.

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om at utslipp av CO₂ fra virksomhet som ikke er nevnt i første ledd og utslipp av andre klimagasser enn CO₂ fra andre nærmere angitte virksomheter skal være omfattet av denne loven, herunder gi andre regler

om tildeling av vederlagsfrie kvoter for 2008–2012 enn det som følger av §§ 7 og 8 for virksomheter og sektorer som inntas i kvotesystemet i medhold av bestemmelsen.

§ 5 (søknad om utslippstillatelse og kvoter) første ledd skal lyde:

Virksomhet som er kvotepliktig etter denne loven, og som ikke allerede har særskilt utslippstillatelse etter forurensningsloven § 11 annet ledd, må søke om slik tillatelse innenfor en frist fastsatt av Kongen for å få søknaden behandlet innen 1. januar 2008. Virksomhet som er berettiget til vederlagsfrie kvoter for 2008–2012 etter bestemmelsene i § 7 første ledd må søke om dette innen den samme fristen for å komme i betraktning ved tildelingen av disse kvotene. Søknaden må inneholde de opplysningene som er nødvendige for å vurdere hvor mange kvoter som skal tildeles etter § 8. Forurensningsmyndighetene kan i det enkelte tilfellet fastsette hvilke opplysninger eller undersøkelser søkeren må sørge for.

§ 6 skal lyde:

§ 6 (fastsettelse av det samlede antallet kvoter)

Kongen fastsetter det samlede antallet kvoter som tildeles for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012.

Kongen kan gi nærmere bestemmelser om organiseringen og gjennomføringen av salg av kvoter omfattet av § 6.

§ 7 skal lyde:

§ 7 (tildeling av kvoter vederlagsfritt for perioden 2008–2012)

Vederlagsfrie kvoter for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012 tildeles etter følgende prinsipper:

Landbasert virksomhet skal tildeles vederlagsfrie kvoter i henhold til § 8 annet ledd tilsvarende 100 prosent av sine prosessutslipp og tilsvarende 87 prosent av sine energiutslipp.

Annen kvotepliktig virksomhet skal ikke tildeles vederlagsfrie kvoter for 2008–2012.

*Det settes av en kvotereserve for vederlagsfri til-
deling til nye gasskraftverk som skal basere seg på
rensing, og til høyeffektive kraftvarmeverk med kon-
sesjon. Kongen gir nærmere bestemmelser om stør-
relsen på denne reserven, hvilke typer virksomheter
som kan søke og øvrige kriterier som skal ligge til
grunn for tildelingen etter dette ledd.*

§ 8 skal lyde:

§ 8 (tildeling av kvoter vederlagsfritt)

Forurensningsmyndighetene treffer vedtak om hvor mange kvoter som skal tildeles den enkelte kvotepliktige for perioden 1. januar 2008 til 31. desember 2012

Kvoter skal tildeles vederlagsfritt etter § 7 på grunnlag av den kvotepliktiges gjennomsnittlige utslipp i basisårene 1998–2001.

Tildelingsvedtaket gjøres betinget av at forurensningsmyndighetene ved den årlige utdelingen av kvoter etter § 9 ikke finner at den kvotepliktige virksomheten er nedlagt og at virksomheten har tillatelse etter forurensningsloven § 11.

§ 9 (utdeling av kvoter) første ledd skal lyde:

Forurensningsmyndighetene deler hvert år ut det antallet kvoter den enkelte kvotepliktige er berettiget til etter vedtak i medhold av § 8. Utdelingen av kvoter skjer ved at forurensningsmyndighetene innen 1. mars hvert år underretter Det norske registeret for klimakvoter om at et angitt antall kvoter skal overføres til den kvotepliktiges konto i registeret.

§ 10 (meldeplikt) første ledd skal lyde:

Den kvotepliktige skal gi melding til forurensningsmyndighetene dersom virksomheten forventer å ha eller har hatt lengre driftstans eller er besluttet nedlagt.

§ 12 (opprettelse av konto, overføring og sletting av kvoter) fjerde ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi bestemmelser om betaling av gebyr for opprettelse og drift av konto, utdeling av kvoter utstedt av staten og overføring av kvoter i, til eller fra registeret.

§ 13 (plikt til å overføre kvoter til oppgjør) tredje ledd oppheves.

§ 14 (godkjenning av kvoter som ikke er utstedt i Det norske registeret for klimakvoter) første ledd skal lyde:

Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om hvilke typer kvoter, andre enn de som er fastsatt etter § 6, som kan godkjennes i oppgjør i forhold til kvoteplikten, og prosedyrene for dette.

§ 16 skal lyde:

§ 16 (rapportering)

Den kvotepliktige skal innen 1. mars hvert år rapportere foregående års kvotepliktige utslipp av klimagasser til forurensningsmyndighetene.

Kongen kan i forskrift eller i det enkelte tilfellet gi nærmere bestemmelser om rapporteringen, herunder bestemmelser om hva som skal rapporteres og hvordan utslippene skal beregnes eller måles.

§ 17 (forurensningsmyndighetenes kontroll) første og annet ledd skal lyde:

Forurensningsmyndighetene kontrollerer og godkjenner den enkelte kvotepliktiges rapportering av klimagassutslipp etter § 16. Godkjenningen av utslippsrapporten er et enkeltvedtak.

Kongen kan i forskrift eller enkeltvedtak bestemme at den kvotepliktiges utslippsrapport skal verifiseres av en uavhengig tredjepart før innlevering. Kongen kan i forskrift gi nærmere bestemmelser om krav til og akkreditering av verifikasjonsinstans, herunder om utarbeidelsen og innholdet av verifikasjonserklæringer.

§ 21 (overtredelsesgebyr) første ledd skal lyde:

Dersom den kvotepliktige ikke har overholdt sine forpliktelser etter § 13 første ledd, ilegger forurensningsmyndighetene et overtredelsesgebyr til statskassen. Overtredelsesgebyret skal tilsvare 100 euro på forfallstidspunktet for hvert tonn rapporteringspliktig klimagassutslipp som det ikke er plassert kvoter for på virksomhetens konto i henhold til § 13 første ledd. Gebyret forfaller til betaling 14 dager etter påkrav. Ved forsinket betaling skal det betales renter etter lov 17. desember 1976 nr. 100 om renter ved forsinket betaling m.m. Vedtak om overtredelsesgebyr er tvangsgrunnlag for utlegg. Kongen kan i forskrift endre størrelsen på overtredelsesgebyret.

§ 22 (straff) første ledd skal lyde:

Med bøter eller fengsel inntil 3 måneder eller begge deler straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer bestemmelsene om meldeplikt i § 10 og rapporteringsplikt gitt i eller i medhold av § 16 i denne lov.

II

Lov 13. mars 1981 nr. 6 om vern mot forurensning og om avfall § 11 annet ledd første punktum skal lyde:

Kvotepliktig etter klimakvoteloven § 4 skal etter søknad innvilges tillatelse til kvotepliktige

utslipp av *klimagasser* så fremt han godtgjør at han er i stand til å overvåke og rapportere utslippene på en tilfredsstillende måte.

III

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer.

Vedlegg 1**Høringsliste***Forvaltningsorganer mv.*

Departementene
 Statsministerens kontor
 Sametinget
 Statens forurensningstilsyn
 Direktoratet for naturforvaltning
 Toll- og avgiftsdirektoratet
 Skattedirektoratet
 Norges vassdrags- og energiverk
 Oljedirektoratet
 Konkurransetilsynet
 Sjøfartsdirektoratet
 Kystdirektoratet
 Fiskeridirektoratet
 Avinor
 Statistisk Sentralbyrå
 Forbrukerrådet
 Statens institutt for forbruksforskning
 Statens investeringsfond for næringsvirksomhet i utviklingsland (NORFUND)
 Enova SF
 Statkraft SF
 Datatilsynet
 Statens helsetilsyn
 Statens landbruksforvaltning
 Statens vegvesen, Vegdirektoratet
 Statskonsult
 Fylkeskommunene
 Fylkesmennene

Forskningsinstitusjoner o.l.

Norges Forskningsråd
 Chr. Michelsens institutt
 CICERO Senter for klimaforskning
 ECON Analyse AS
 Frischsenteret
 Stiftelsen for samfunns- og næringslivsforskning (SNF)
 SINTEF
 Norsk institutt for luftforskning (NILU)
 Norsk institutt for naturforskning (NINA)
 Norsk institutt for skogforskning (Skogforsk)
 Norsk institutt for vannforskning (NIVA)

Jordforsk
 Havforskningsinstituttet
 MARINTEK
 Det norske meteorologiske institutt
 Transportøkonomisk institutt
 Teknologisk institutt
 OM Technology Energy Systems AS
 Det norske Veritas
 Institutt for energiteknikk (IFE)
 Institutt for strategisk analyse (INSA)
 Fridtjof Nansens institutt
 Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo
 Økonomisk institutt, Universitetet i Oslo
 Institutt for offentlig rett, Universitetet i Oslo
 Norges landbrukshøgskole

Ideelle organisasjoner

Norges Naturvernforbund
 Natur og ungdom
 Norges Miljøvernforbund
 Miljøstiftelsen Bellona
 Zero Emission Resource Organization
 Verdens Naturfond WWF Norge
 Fremtiden i våre hender
 Greenpeace Norge
 GRIP Senter
 Ren Luft Foreningen
 Worldwatch Institute Norden
 Friluftslivets fellesorganisasjon (FRIFO)
 Forum for utvikling og miljø
 Europabevegelsen i Norge
 Nei til EU

Nærings- og interesseorganisasjoner, finansinstitusjoner o.l.

Næringslivets Hovedorganisasjon (NHO)
 Norsk Industri
 Teknologibedriftenes Landsforening (TBL)
 Energibedriftenes Landsforening (EBL)
 Oljeindustriens landsforening (OLF)
 Transportbedriftenes Landsforening
 Transportbrukernes fellesforbund

Byggenæringens landsforening
 Handels- og Servicenæringens Hovedorganisasjon (HSH)
 Energiforsyningens Fellesorganisasjon (ENFO)
 Norsk fjernvarmeforening
 Kjelforeningen – Norsk energi
 Norsk renholdsverk-forening
 Maskinentreprenørene forbund (MEF)
 Markedskraft AS
 Skandinavisk Kraftmegling
 Nord Pool ASA
 Finansnæringens Hovedorganisasjon
 Sparebankforeningen i Norge
 Oslo Børs ASA
 Norges Bank
 PricewaterhouseCoopers Finance Advisors AS
 Forsikringsforeningen
 Norges Rederiforbund
 Rederienes Landsforening
 Hurtigbåtenes Rederiforbund
 Fraktestartøyenes Rederiforening
 Norges Automobilforbund (NAF)
 Kongelig Norsk Automobilforbund (KNA)
 Norges Lastebileierforbund
 Norges Bilbransjeforbund
 Bilimportørene Landsforening
 Bensinforhandlernes bransjeforening
 Norges Bilspportforbund
 Norsk Petroleumsinstitutt
 Norges Bondelag
 Norsk Bonde- og Småbrukarlag
 Norges Skogeierforbund/Norskog
 Norges Fiskarlag
 Norges Jeger- og fiskerforbund
 Norges Kystfiskarlag
 Fiskeri- og havbruksnæringens landsforening
 Kommunenes Sentralforbund

Arbeidstakerorganisasjoner

Landsorganisasjonen i Norge
 Akademikerne
 Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund
 Norsk Kjemisk Industriarbeiderforbund (NKIF)
 Norsk Olje- og Petrokjemisk Fagforbund (NOPEF)
 Det norske maskinistforbund

Bedrifter

Fundia Armeringsstål A/S
 Ruukki AS
 Hydro Aluminium Rolled Products
 AS Falconbridge Nikkelverk

Norcem A/S Brevik
 Norcem A/S Kjøpsvik
 Verdalskalk A/S
 Norfrakalk AS
 Glava AS
 Glava AS Stjørdal
 APS Norway
 Wienerberger AS Bratsberg Teglverk
 AS Optiroc Leca Rælingen
 AS Optiroc Leca Borge
 Mokado Mo kalk- og dolomittverk
 SMA-Magnesium AS, Hydro Porsgrunn
 Industripark
 Borgestad fabrikk
 AS Rockwool Moss
 AS Rockwool Trondheim
 AS Rockwool Larvik
 Owens-Corning Fiberglas Norway AS
 Maxit Leca Rælingen
 Hustadmarmor A/S
 Dynea ASA Lillestrøm
 Oleon Scandinavia AS
 Kronos Titan AS
 Statoil ASA Mongstad
 Esso Norge AS Slagen raffineri
 Shell-raffineriet Sola (AS Norske Shell)
 Troll Gassanlegg Kollsnes
 Gassco Kårstø
 Hydro Stureterminalen v/norsk Hydro Produksjon AS
 Norsk Hydro ASA, Ormen Lange Landanlegg
 Statoil ASA, Snøhvit LNG Melkøya
 Naturkraft AS Kårstø
 Statoil ASA Mongstad
 BKK Produksjon AS
 Borealis AS Bamble
 Noretyl AS Rafnes
 Hydro Polymers Rafnes
 Statoil ASA Tjeldbergodden
 Gassnor AS
 Statoil ASA, Glitne
 Statoil ASA, Heidrun
 Statoil ASA, Veslefrikk og Huldra
 Statoil ASA, Kristin
 Statoil ASA, Kvitebjørn
 Statoil ASA, Norne
 Statoil ASA, Sleipner
 Statoil ASA, Snorre og Vigdis
 Statoil ASA, Statfjord
 Statoil ASA, Visund
 Statoil ASA, Åsgård
 Statoil ASA, Gullfaks
 Statoil ASA, Troll A
 Statoil ASA, Volvo

Statoil ASA/Gaz de France, Gjøa
Norsk Hydro ASA, Brage
Norsk Hydro ASA, Grane
Norsk Hydro ASA, Heimdal
Norsk Hydro ASA, Njord
Norsk Hydro ASA, Oseberg
Norsk Hydro ASA, Troll B og C
Conoco Phillips Norge, Ekofiskområdet
Esso Norge AS, Jotun
Esso Norge AS, Balder og Ringhorne
A/S Norske Shell, Draugen
Talisman Energy Norge AS, Gyda
Talisman Energy Norge AS, Varg
Talisman Energy Norge AS, Yme
BP Norge AS, Valhall
BP Norge AS, Ula
Marathon Petroleum Co (Norway) Alvheimfeltet
Pertra ASA, Frøy
Hydro Aluminium AS Hydro Carbon
Hydro Aluminium AS Årdal metallverk
Hydro Aluminium AS Høyanger metallverk
Hydro Aluminium AS Karmøy metallverk
Hydro Aluminium AS Sunndal verk
Elkem Aluminium Mosjøen
Elkem Aluminium ANS Lista
Sør-Norge Aluminium AS Husnes
Hydro Magnesium Norway, Herøya
Rio Doce Manganese Norway A/S
Eramet Norway A/S
Tinfos Jernverk AS Øye smelteverk
Tinfos Titan og Iron KS Tyssedal
Elkem ASA avd. Salten verk
Elkem Meråker AS
Thamshavn verk AS
Elkem ASA Bremanger smelteverk
Bjølvfossen AS
Elkem ASA Fiskaa Silicon
Elkem ASA Fiskaa Karbon
Rana Metall KS
Fesil ASA avd. Lilleby metall
Fesil ASA avd. Holla metall
Finnfjord Smelteverk AS
Eramet Norway AS Porsgrunn
Celsa Armeringsstål AS
Saint Gobain ceramic materials AS, avd. Arendal
Saint Gobain ceramic materials AS avd. Lillesand
Orkla Exolon KS Orkanger
Odda Smelteverk
Yara International ASA, Porsgrunn
Yara International ASA, Glomfjord
Peterson Linerboard AS, Ranheim
Peterson Linerboard AS, Moss
Norske Skog ASA, Saugbrugs
Södra Cell Tofte
Borregard Industries Ltd
Nordic Paper, Greåker
Norske Skog ASA, Follum
Norske Skog ASA, Skogn
Forestia Braskereidfoss
Hurum Fabrikker
Huntonit AS
Hellefoss AS
Hunfos Fabrikker AS
Glomma Papp AS
Egersund Sildeoljefabrikk AS
Karmsund Fiskemel AS
Nordsildmel AL
Welcon Egersund AS
Welcon Moldtustranda AS
Måløy Sildoljefabrikk AS
Bodø Sildoljefabrikk AS
Denofa AS
Eidsiva Servicepartner
BKK Varme AS
Mo Fjernvarme AS
Agder Energi
Viken Fjernvarme AS, Grorud
Viken Fjernvarme AS, Klemetsrud
Drammen Fjernvarme
Bærum Fjernvarme
Trondheim Energiverk Fjernvarme AS
Fjernvarme Øst

Vedlegg 2**Tentativ oversikt over kvotepliktige bedrifter etter forslaget til kvotesystem for 2008–2012****Kvotepliktig enhet***Treforedling*

Peterson Linerboard AS Ranheim
 Peterson Linerboard AS Moss
 Norske Skog ASA – Saugbruks
 Södra Cell – Tofte
 Borregard Industries Ltd
 Nordic Paper, Greåker
 Norske Skog ASA – Follum
 Norske Skog ASA – Skogn
 Norske Skog ASA – Union
 Forestia Braskereidfoss
 Hurum Fabrikker
 Huntonitt
 Hellefoss AS
 Nordic Paper, Geithus
 Hunsfos Fabrikker
 Glomma Papp

Petrokjemi

Borealis AS
 Hydro Polymers AS, Rafnes
 Noretyl AS, Rafnes
 Statoil ASA, Tjeldbergodden
 Gassnor AS

Annen kjemisk

Kronos Titan
 Oleon Scandinavia A.S
 Dynea AS, Lillestrøm fabrikker

Raffinerier

Esso Norge AS Slagentangen
 Statoil ASA Mongstad

Gassterminaler

Norsk Hydro Ormen Lange Land-anlegg
 Gassco AS, Kollsnes
 Gassco AS, Kårstø

Norsk Hydro Sture
 Statoil Snøhvit LNG på Melkøya

Gasskraft

Naturkraft AS Kårstø
 Statoil Mongstad

I tillegg foreligger en rekke gasskraftprosjekter med mulighet for oppstart i perioden 2008–2012

Offshore*, eksisterende felt

Ekofisk
 Balder
 Brage
 Draugen
 Glitne
 Grane
 Gullfaks A/B/C
 Gyda
 Heidrun
 Heimdal
 Hod
 Huldra
 Jotun
 Kristin
 Kvitebjørn
 Murchison
 Njord A+B
 Norne/Urð
 Oseberg A+B+D
 Oseberg C
 Oseberg Sør
 Oseberg Øst
 Ringhorne
 Sigyn
 Sleipner
 Snorre A/B
 Statfjord A/B/C
 Troll A

* Lista tar utgangspunkt i de enheter som er CO₂-avgiftspliktige.

Troll B

Troll C

Ula

Valhall

Valhall (West Epsilon, Rigmar)

Varg

Veslefrikk

Visund

Åsgard A/B/C

Norcem AS, Kjøpsvik

Norcem A.S, Brevik

Annen mineralsk

SMA-Magnesium AS

Owens Corning Fiberglass

Glava AS, Askim

Glava AS, Stjørdal

Maxit Leca Rælingen

Hustadmarmor AS

Wienerberger AS, Bratsberg Teglverk

Offshore* , nye felt

Marathon Alvheimfeltet fra 2007

Statoil Volve fra 2007

Statoil/Gaz de France Gjøa fra 2010

Talisman Yme fra 2008/2009

Pertra Frøy fra 2010

Annen industri

Egersund Sildeoljefabrikk AS

Karmsund Fiskemel AS

Vedde Sildeoljefabrikk AS

Welcon Moldtustranda AS

Welcon Egersund AS

Måløy Sildeoljefabrikk AS, Deknepollen

Måløy Sildeoljefabrikk AS, Ulvesund

Bodø Sildoljefabrikk AS

Healthcare AS Lindesnes Fabrikker

Denofa, Fredrikstad

Mjøskraft Servicepartner

BKK Varme AS

Mo Fjernvarme AS

Agder Energi Varme AS – Kristiansand

Viken Fjernvarme AS, Sentrum-Grorud

Lyse Gass AS

Drammen Fjernvarme AS

Bærum fjernvarme AS

Trondheim Energiverk Fjernvarme AS

Viken Fjernvarme AS, Klemetsrud

Fjernvarme Øst

Metallproduksjon

Celsa Armeringsstål A.S

Ruukki AS

Tinfos Jernverk

Tinfos Titan og Iron

Gjødselproduksjon

Yara Norge AS, Porsgrunn

Sement, kalk og gips

Verdalskalk A.S

Norfrakalk AS

MoKaDo AS

---

* Lista tar utgangspunkt i de enheter som er CO₂-avgiftspliktige.
